Migratie in cijfers en in rechten

2026 | Katern uit het jaarverslag

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Internationale bescherming

© Viktor Toader

In deze katern focust Myria op …

Op de cover:
Mannen, vrouwen en kinderen in een migratiesituatie opgevangen bij een dagcentrum in Brussel, november 2026.

Internationale bescherming
in cijfers

- Internationale bescherming op Belgisch niveau | pg. **8**
- Internationale bescherming op Europees niveau (EU-27) | pg. **14**
- Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's) | pg. **16**
- De Dublin-verordening | pg. **17**
- Opvang van verzoekers om internationale bescherming | pg. **18**

Tijdelijke bescherming voor personen uit Oekraïne
in cijfers | pg. **20**

Staatloosheid
in cijfers | pg. **22**

Focus: de strijd tegen secundaire bewegingen, een speerpunt van het Belgische en Europese migratiebeleid
in rechten | pg. **23**

- Nieuwe regelgeving onder het EU-pact: een arsenaal van maatregelen om de strijd aan te binden met secundaire bewegingen | pg. **24**
- De Belgische strijd tegen secundaire bewegingen van personen met een M-status | pg. **31**
- Dublin-overdrachten vanuit België | pg. **38**

Inleiding

Deze katern gewijd aan internationale bescherming bestaat uit twee afzonderlijke delen. Eerst worden de cijfers inzake de verzoeken om internationale bescherming, de beslissingen en de beschermingsgraad gepresenteerd. Ook komen er cijfermatige analyses van de opvang van verzoekers om internationale bescherming aan bod. Vervolgens analyseert Myria de secundaire bewegingen binnen de Europese Unie (hierna: EU), hun concrete impact, en de manier waarop die worden aangepakt en ontmoedigd. Secundaire bewegingen verwijzen naar de migratiestromen van de ene lidstaat naar de andere. Dat concept is de jongste jaren een centraal thema geworden in het publieke debat over het migratiebeleid. In deze katern worden de maatregelen die op Belgisch en Europees niveau genomen worden om deze bewegingen tegen te gaan getoetst aan de eerbiediging van de grondrechten. In dit inleidende deel overloopt Myria kort drie ontwikkelingen die aan de kern van internationale bescherming raken: de aanhoudende opvangcrisis, het arrest van het Grondwettelijk Hof inzake de wet betreffende de toelatingsprocedure voor verblijf op grond van staatloosheid, en tot slot de onzekerheid voor Oekraïners na maart 2027.

Cijfers

Het jaar 2025 werd gekenmerkt door een afname van het aantal eerste verzoeken[1] om internationale bescherming in België: 27.574 verzoekers in 2025, tegenover 33.146 in 2024. Die daling valt met name te verklaren door een sterke terugval in het aantal eerste verzoeken van Syriërs en Palestijnen. Ook het aantal personen die een beslissing tot toekenning van internationale bescherming ontvangen daalt, van 16.528 in 2024 naar 9.014 in 2025. De erkenningsgraad is eveneens gedaald, van 47% in 2024 naar 28% in 2025. Uiteenlopende factoren verklaren die evoluties: de bevriezing van Syrische dossiers door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: CGVS) en de toename van het aantal niet-ontvankelijkheidsbeslissingen voor Palestijnen die al internationale bescherming genieten in een andere lidstaat (doorgaans "M-statussen" genoemd) hebben geleid tot een daling van de beschermingspercentages voor deze twee nationaliteiten. Het is de eerste keer dat er een dermate groot aandeel niet-ontvankelijkheidsbeslissingen is vastgesteld wegens al bestaande bescherming in een andere lidstaat. Het gaat daarbij om 4.136 personen op een totaal van 7.462 die in 2025 een niet-ontvankelijkheidsbeslissing hebben gekregen. De beslissingen tot niet-ontvankelijkheid gelinkt aan de M-status betreffen vooral de Palestijnse nationaliteit (77%).

Het niet-opvangbeleid: situatie blijft voortduren

Sinds 2021 staat de opvang van verzoekers om internationale bescherming in België zwaar onder druk. In 2025 konden 7.015 personen (onder wie 6.998 alleenstaande mannen) niet worden opgevangen op de dag van hun verzoek. Dat stemt overeen met 73% van alle alleenstaande mannen die recht hebben op opvang. Zij worden uitgenodigd om zich in te schrijven op een wachtlijst[2] en worden in afwachting doorverwezen naar het opvangnetwerk voor daklozen in het Brussels Gewest.[3] Deze praktijk is in strijd met het Europees recht: zowel het Hof van Justitie (hierna: HvJ)[4] als het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM)[5] bevestigt dat lidstaten verplicht blijven om in de fundamentele behoeften te voorzien, eveneens bij een verhoogde migratiestroom. Ook het systematisch doorverwijzen van niet-opgevangen verzoekers naar de reguliere daklozenopvang is in strijd met het EU-recht.[6]

Terwijl de Raad van Europa België in 2025 opnieuw heeft opgeroepen om de opvangcapaciteit te vergroten en alle beschikbare wettelijke middelen in te zetten,[7] neemt de federale regering veeleer regressieve maatregelen. Het

1 In tegenstelling tot de volgende verzoeken om internationale bescherming.
2 Met wachttijden van gemiddeld twee tot vier maanden. Het bestaan van een dergelijke wachtlijst werd door de nationale rechtbanken onwettig verklaard: rechtbank eerste aanleg van Brussel, 2022/13/C, 25 maart 2022.
3 In december 2022 werd de "Brussels Deal" ondertekend, waarbij de federale overheid 2.000 noodopvangplaatsen financiert.
4 HvJ, *Zubair Haqbin t. Fedasil*, C-233/18, 12 november 2019, §§49-50.
5 Zie bijvoorbeeld EHRM, *M.V. en anderen t. België*, 9 april 2026, §92.
6 HvJ, *Zubair Haqbin t. Fedasil*, C-233/18, 12 november 2019, §§49-50.
7 Myria, FIRM, Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest *Camara t. België* (nr. 49255/22), 2 juli 2025.

aantal opvangplaatsen daalde van 36.226 eind 2024 tot 33.740 op 1 mei 2026[8] en de premies voor de creatie van nieuwe lokale opvanginitiatieven (LOI's) werden afgeschaft.[9] Tegelijk plant de regering een drastische verlaging van de financiering van Fedasil met 83% tegen 2029[10] en worden instrumenten om een overbelasting van het opvangnetwerk op te vangen niet toegepast of geschrapt.[11]

De gevolgen voor de betrokken personen zijn aanzienlijk. Verzoekers verblijven vaak maandenlang op straat zonder toegang tot basisvoorzieningen of adequate begeleiding, met ernstige gevolgen voor hun fysieke en mentale gezondheid en hun toegang tot de asielprocedure.[12] Op 9 april 2026 werd België in de zaak *M.V. en anderen*[13] door het EHRM veroordeeld voor de onmenselijke en vernederende behandeling van vier verzoekers om internationale bescherming die maandenlang op straat leefden zonder onderdak of basisvoorzieningen.[14] De vastgestelde praktijken houden dan ook ernstige risico's in voor de grondrechten van de betrokken personen en kunnen aanleiding geven tot situaties die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM.

Hoewel humanitaire organisaties deze tekorten deels opvangen, benadrukte het Grondwettelijk Hof in zijn arrest van 26 februari 2026[15] dat "de door vrijwilligersverenigingen geboden hulp precair is en dat er niet van kan worden uitgegaan dat die alle noden van verzoekers om internationale bescherming dekt".[16] Het Hof waarschuwt dat het langdurig weigeren van opvang een reëel risico inhoudt op ernstige en mogelijk onomkeerbare schade.[17]

Meer weten? Zie de tussenkomst (*Rule 9*) van Myria en het FIRM bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa in het kader van de uitvoering van de zaak-Camara van het EHRM, september 2026.[18]

Het Grondwettelijk Hof heeft de wet tot instelling van een procedure voor de toelating tot verblijf voor staatlozen gedeeltelijk vernietigd

Door een wet die in maart 2024 werd aangenomen zijn er een verblijfsrecht en een specifieke verblijfsprocedure voor staatlozen ingevoerd.[19] Myria verwijst naar zijn analyse van die nieuwe verblijfsprocedure in zijn vorige katern "Internationale bescherming".[20] In een arrest van 25 juni 2026[21] heeft het Grondwettelijk Hof zich uitgesproken over het beroep dat meerdere verenigingen tegen die wet hebben ingesteld. Het Hof meent dat meerdere bepalingen van de nieuwe procedure de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie schenden. Het heeft met name de voorwaarden vernietigd die vereisen dat de verzoeker de onmogelijkheid aantoont om een andere nationaliteit te verkrijgen of te herkrijgen en dat hij voorafgaand heeft beschikt over een wettig verblijf van ruim drie maanden of over een verblijf als verzoeker om internationale bescherming. Daarnaast oordeelt het Hof dat er procedurele waarborgen moeten worden geboden, zoals – in principe – het horen van de verzoeker, de afgifte van een indieningsbewijs van de aanvraag, en bescherming tegen verwijdering tijdens de behandeling ervan. Tot slot geeft het Hof aan dat het verblijfsrecht dat wordt toegekend aan een staatloze moet ingaan op het moment waarop, in voorkomend geval, een rechterlijke beslissing ter erkenning van de staatloosheid definitief wordt. Voor het overige wordt het beroep verworpen.

8 Fedasil, cijfers, geconsulteerd op 21 mei 2026.

9 Zie het persbericht: N-VA, Van Bossuyt schrapt premie voor nieuwe lokale opvanginitiatieven (LOI's), 18 maart 2025.

10 Federaal regeerakkoord 2025-2029, p. 169.

11 Myria, Advies over het wetsvoorstel tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn teneinde het verplichte spreidingsplan inzake opvangplaatsen voor asielzoekers op te heffen, 27 februari 2026; Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van personen die om internationale bescherming verzoeken en van bepaalde andere categorieën vreemdelingen.

12 Myria, Universele Periodieke Evaluatie, Schending grondrechten van verzoekers om internationale bescherming, 25 november 2025. Dit werd onder meer uitvoerig gedocumenteerd in Dashboard "niet-opvangbeleid", juli-december 2025.

13 EHRM, 9 april 2026, *M.V. en anderen t. België*, 52836/22.

14 Het EHRM stelt voor het eerst een schending vast van artikel 3 EVRM in het kader van de opvangcrisis. Daarnaast oordeelde het Hof dat het niet uitvoeren van rechterlijke beslissingen om opvang toe te kennen strijdig is met artikel 6 EVRM, en stelde het een schending vast van artikel 34 EVRM wegens het niet tijdig naleven van voorlopige maatregelen.

15 GwH, arrest nr. 23/2026, 26 februari 2026, zie *infra*.

16 GwH, arrest nr. 23/2026, 26 februari 2026, B.7.4; zie ook HvJ, *Zubair Haqbin t. Fedasil*, C-233/18, 12 november 2019, §§49-50.

17 GwH, arrest nr. 23/2026, 26 februari 2026, B.7.4.

18 Myria, Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest *Camara t. België* (nr. 49255/22), 13 juli 2026.

19 Wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, *BS*, 22 augustus 2024.

20 Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2024*, katern "Internationale bescherming", pp. 20-28.

21 GwH, arrest nr. 78/2026 van 25 juni 2026.

Onzekere vooruitzichten voor ontheemden uit Oekraïne na maart 2028

Naar aanleiding van de invasie van Oekraïne door het Russische leger op 24 februari 2022 heeft de Raad van de EU uitvoeringsbesluit 2022/382 van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne goedgekeurd.[22] Door dat besluit werd voor die personen tijdelijke bescherming ingevoerd in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG.[23] De initiële duur van de tijdelijke bescherming was één jaar. Vervolgens werd ze tot vijf keer toe verlengd met één jaar, waarbij de meest recente verlenging loopt tot 4 maart 2028.

België heeft de EU gevolgd in haar beslissingen en verstrekt sinds 2022 een groot aantal attesten tijdelijke bescherming aan Oekraïners. In 2025 is er een opmerkelijke daling in het aantal attesten dat de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: DVZ) in het kader van de tijdelijke bescherming heeft afgeleverd: 8.756 attesten zijn afgeleverd in 2025, tegenover 13.277 in 2024.[24] Het weigeringsaandeel van die bescherming is gestegen naar 27%, een niveau dat nooit eerder is waargenomen. Dat valt onder meer te verklaren omdat de DVZ, onder impuls van de Europese Raad[25], het weigeringsmotief is beginnen toepassen dat is opgenomen in artikel 57/30, § 2, 2° van de wet van 15 december 1980 betreffende vreemdelingen (hierna: verblijfswet).[26] Dat motief houdt verband met een status van tijdelijke bescherming die al in een andere lidstaat werd toegekend en die tot dan toe niet werd toegepast.[27]

Op 26 juni 2026 heeft de Europese Commissie (hierna: EC) een voorstel geformuleerd om de tijdelijke bescherming met één jaar te verlengen, waarbij die zou worden beperkt tot personen die in Oekraïne zijn vrijgesteld van hun militaire verplichtingen.[28] Die beperking van het toepassingsgebied van tijdelijke bescherming zou alleen van toepassing zijn voor nieuwe verzoeken en niet voor verlengingen van attesten van personen die al in de lidstaten gevestigd zijn. Maar zelfs nu de tijdelijke bescherming werd doorgetrokken tot maart 2028, blijven de langetermijnperspectieven voor Oekraïners onzeker. De overgang naar andere statussen op basis van werk, studies of gezinshereniging blijft beperkt. Uit een verkennend onderzoek van het Agentschap van de Verenigde Naties voor vluchtelingen (hierna: UNHCR) blijkt dat het aandeel Oekraïners die zelfs na een staakt-het-vuren in Oekraïne in een land zoals België zouden blijven aanzienlijk is.[29] Myria roept de regering en de autoriteiten derhalve op om die overgang onverwijld voor te bereiden.

---

22 Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, *PB* L 71, 4 maart 2022, pp. 1–6.

23 Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, *PB* L 212 van 7 augustus 2001 pp. 12–23.

24 Zie de cijfers over het aantal personen aan wie een negatieve beslissing werd betekend naar weigeringsgrond (DVZ, Activiteitenverslag 2025).

25 Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1460 van de Raad van 15 juli 2025 tot verlenging van de tijdelijke bescherming die is ingevoerd bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382, overweging 4 & 6.

26 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *BS,* 31 december 1980.

27 EMN, Asylum and Migration Overview Belgium 2025, p. 57.

28 EC, Voorstel voor een uitvoeringsbesluit van de Raad tot verlenging van de tijdelijke bescherming, zoals ingevoerd bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382, tot en met 4 maart 2028.

29 UNHCR, Transitioning From Temporary Protection: Projected Stay, Legal Pathways, and Policy Options for Refugees from Ukraine, mei 2026.

Europees pact

Deze katern werd opgesteld in mei 2026. De inhoud kan evolueren als gevolg van wijzigingen in de regelgeving door het Europees pact dat op 12 juni 2026 in voege is getreden.

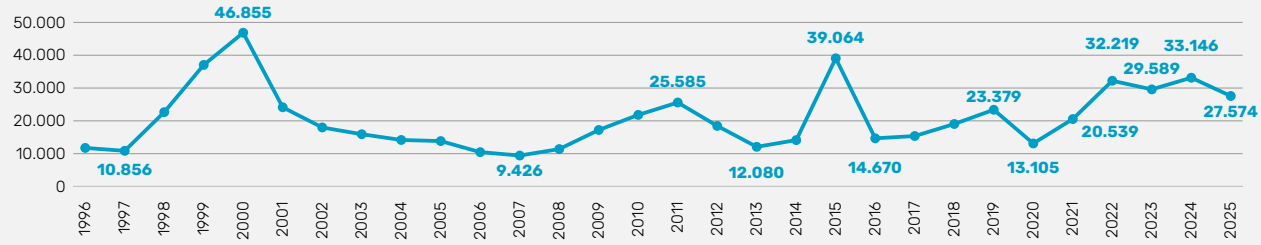
(Voor meer informatie over het Europees pact: Pact on Migration and Asylum - Migration and Home Affairs (https://home-affairs.ec.europa.eu))

Verzoeken om internationale bescherming in België

Eerste verzoeken

De cijfers over de **tijdelijke bescherming** die werd verleend aan personen uit Oekraïne zijn niet in deze gegevens opgenomen. Zij worden verderop in deze katern voorgesteld.

1e verzoeken om internationale bescherming (personen)

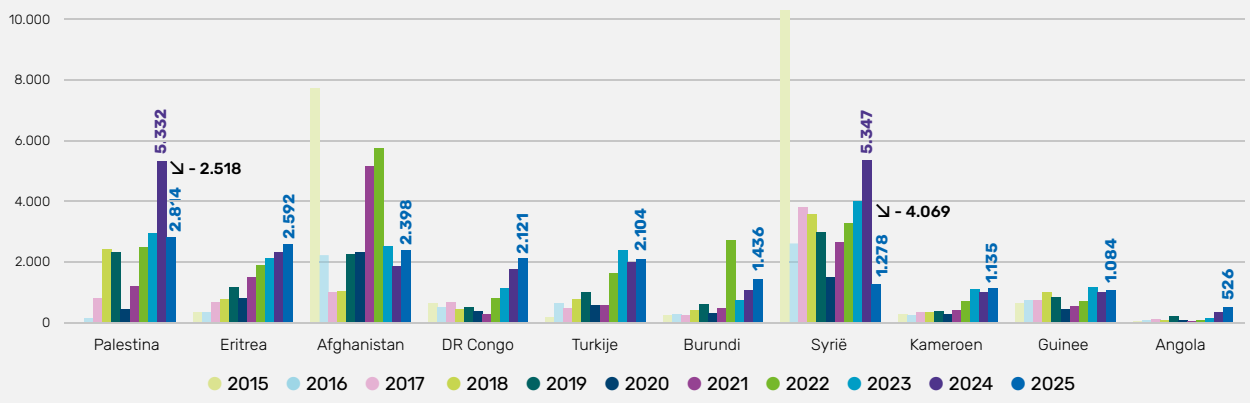
27.574 personen hebben een eerste verzoek om internationale bescherming ingediend in 2025

- In 2025 is het aantal personen dat een eerste verzoek om internationale bescherming heeft ingediend gedaald ten opzichte van 2024 (-17%). Met 27.574 verzoeken ligt dat aantal onder de waarden van de drie jaren voordien. Wel blijft het hoger dan het aantal verzoeken in 2019 vóór de COVID-19-pandemie.
- Het lagere totaal valt vooral te verklaren door een bijzonder sterke daling tussen 2024 en 2025 van het aantal eerste verzoeken door Syriërs (-4.069) en Palestijnen (-2.518). De politieke context van de beide landen speelt daarbij onder meer een rol.

Heel sterke daling van het aantal Palestijnen en Syriërs

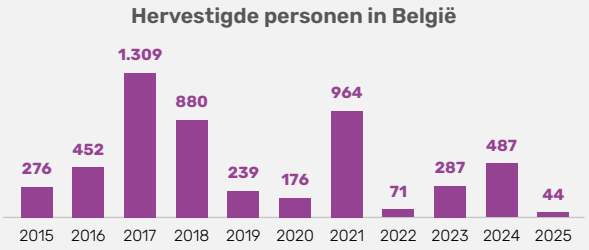
- In 2025 vormen Palestijnen de nationaliteit die het grootste aantal eerste verzoeken om internationale bescherming heeft ingediend (2.814). In 2024 ging het nog om 5.332 verzoeken, het grootste aantal ooit. Op de tweede plaats staan Eritreeërs met 2.592 verzoeken, een aantal dat sinds 2015 gestaag toeneemt.
- Afghanen volgen op de derde plaats (2.398). Hun aantal neemt toe ten opzichte van 2024 (+28%), maar blijft sterk onder de aantallen die in 2021 en in 2022 zijn vastgesteld.

Top 10 van de nationaliteiten van de eerste verzoeken om internationale bescherming in 2025 (personen)

Bron: DVZ

Hervestigingen

- Naast de 27.574 personen die een eerste verzoek om internationale bescherming hebben ingediend, werden er in 2025 **44 personen hervestigd** in België. Dat aantal ligt 10 keer lager dan in 2024, zoals beslist door de regering-De Wever.
- In 2025 bestaat de grootste groep uit Soedanese vluchtelingen die uit Egypte werden hervestigd (35%), terwijl het in 2024 hoofdzakelijk Congolese (43%) en Syrische (36%) vluchtelingen waren.

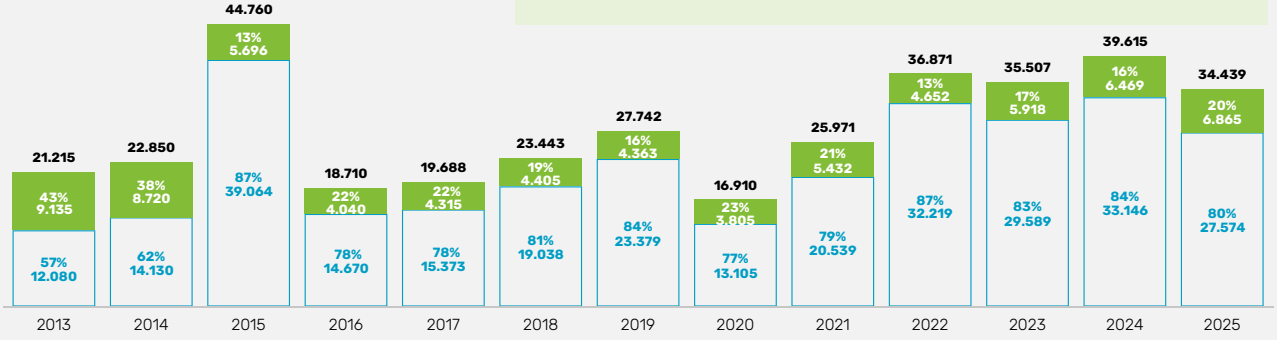
(Voor meer uitleg over hervestiging, zie: Hervestiging | CGVS (cgvs.be))

Bron: CGVS

Volgende verzoeken

6.865 personen hebben een volgend verzoek ingediend in 2025

De **eerste verzoeken om bescherming** verschillen van de **volgende verzoeken**. Die laatste betreffen personen die al een of meerdere verzoeken hebben ingediend en afgesloten en die een nieuw verzoek in België indienen. De verzoeker moet in dat geval nieuwe informatie verstrekken opdat het verzoek ontvankelijk zou zijn.

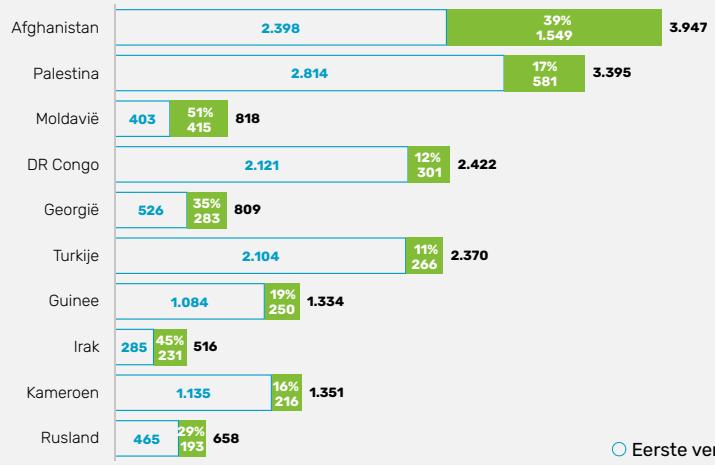
Totaal aantal verzoekers om bescherming

● Personen die een volgend verzoek om bescherming hebben ingediend ○ Personen die een 1ste verzoek om bescherming hebben ingediend

Opmerking: personen die in hetzelfde jaar zowel een eerste verzoek als een volgend verzoek hebben ingediend zijn in allebei de categorieën opgenomen en worden dus twee keer geteld in hetzelfde jaar. Personen die een eerste verzoek hebben ingediend in een bepaald jaar en een volgend verzoek in een ander jaar worden voor elk betrokken jaar een keer meegeteld.
Ondanks de verschillende wijzigingen in de wetgeving sinds juli 2025, zijn er nog geen cijfers voor 2025 over het aantal volgende verzoeken die werden ingediend na een eerste verzoek in een andere lidstaat.

- Naast de 27.574 verzoekers om internationale bescherming die in 2025 een eerste verzoek hebben ingediend, hebben er **6.865 personen** een volgend verzoek ingediend, goed voor een totaal van 34.439 personen. Zij maken **20%** van het totaal uit.
- Terwijl het totale aantal verzoekers om internationale bescherming tussen 2024 en 2025 is gedaald, is het aantal volgende verzoeken van hun kant licht gestegen van 6.469 in 2024 naar 6.865 in 2025 (+6%).

Top 10 van de nationaliteiten van de volgende verzoeken in 2025 (personen)

- Het aantal volgende verzoeken van Afghanen blijft stabiel sinds 2023, met 1.184 verzoeken in 2023, 1.673 in 2024 en 1.549 in 2025. Dat is op zich 1/5e van het totale aantal volgende verzoeken in 2025 en 39% van het totale aantal verzoeken om internationale bescherming van Afghanen.
- Voor Moldaviërs heeft het aantal volgende verzoeken in 2025 het aantal eerste verzoeken overtroffen (51% volgende verzoeken).

○ Eerste verzoeken (personen) ● Volgende verzoeken (personen)

Bron: DVZ

Beslissingen inzake internationale bescherming in België

Beslissingen in eerste aanleg (CGVS)

- In 2025 heeft het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) een beslissing genomen voor **30.175** personen, in 24.712 dossiers. Dat is goed voor een daling met 9% ten opzichte van 2024. Het aantal blijft groot in vergelijking met de tien vorige jaren.

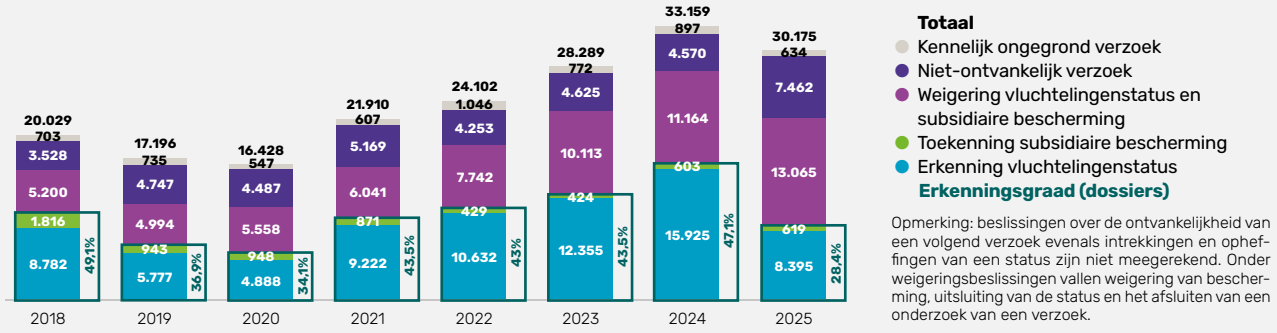
De beschermingsgraad daalt van 47% in 2024 naar 28% in 2025.

- De daling van dat percentage valt te wijten aan het feit dat minder Syriërs de vluchtelingenstatus krijgen (bevriezing van de dossiers) en dat Palestijnen meer worden geconfronteerd met niet-ontvankelijkheidsbeslissingen en weigeringsbeslissingen.

Toekenning van een internationale beschermingsstatus

- Op basis van zijn of haar individuele verhaal wordt een individu als **vluchteling** erkend als hij of zij voldoet aan de criteria van de Conventie van Genève.
- Wanneer een verzoeker om internationale bescherming niet voldoet aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend maar een reëel risico loopt op ernstige schade bij terugkeer naar zijn land, kan die persoon **subsidiaire bescherming** krijgen.
- In de beide gevallen krijgen de personen met een beschermingsstatus een verblijfsrecht van beperkte duur, dat vijf jaar na de indiening van het verzoek om bescherming onbeperkt wordt.

Verdeling van de definitieve beslissingen genomen door het CGVS in eerste aanleg 2018-2025 (personen)

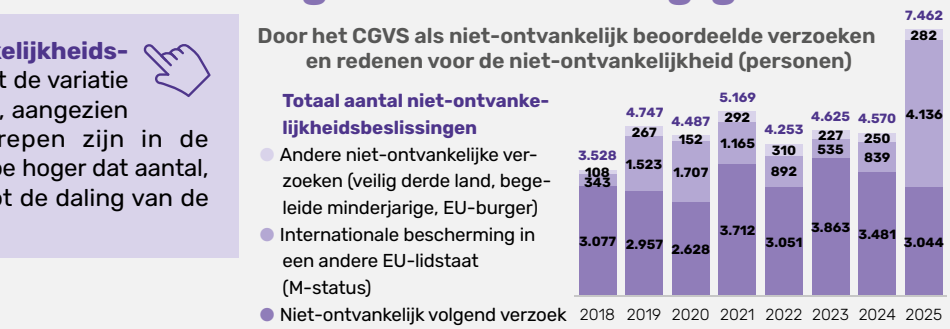
Opmerking: beslissingen over de ontvankelijkheid van een volgend verzoek evenals intrekkingen en opheffingen van een status zijn niet meegerekend. Onder weigeringsbeslissingen vallen weigering van bescherming, uitsluiting van de status en het afsluiten van een onderzoek van een verzoek.

Bron: CGVS

Niet-ontvankelijkheidsbeslissingen en beschermingsgraad

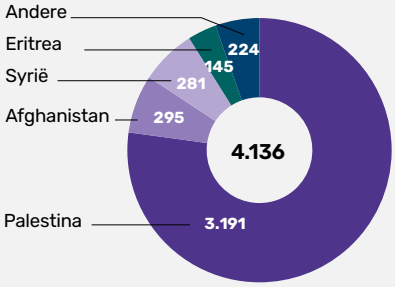
Het aantal niet-ontvankelijkheidsbeslissingen draagt bij tot de variatie in de beschermingsgraad, aangezien die beslissingen inbegrepen zijn in de negatieve beslissingen. Hoe hoger dat aantal, hoe meer het bijdraagt tot de daling van de beschermingsgraad.

Door het CGVS als niet-ontvankelijk beoordeelde verzoeken en redenen voor de niet-ontvankelijkheid (personen)

Het aantal niet-ontvankelijkheidsbeslissingen per persoon is tussen 2024 en 2025 toegenomen met 63%. Die stijging is voornamelijk te wijten aan de aandacht voor en de detectie van personen met een M-status, die in 2025 vaak aanleiding gaven tot een niet-ontvankelijkheidsbeslissing. Palestijnen ontvangen het vaakst een niet-ontvankelijkheidsbeslissing gelinkt met een M-status (77%).

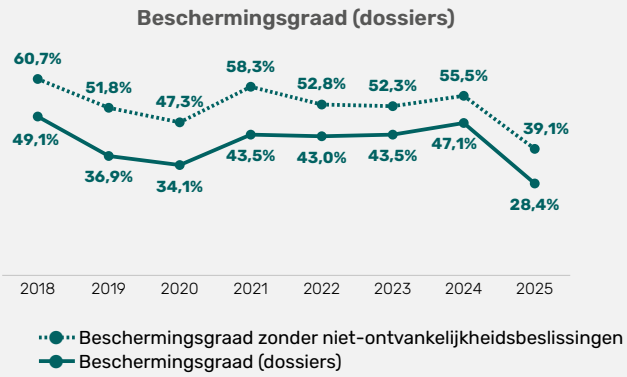
Voornaamste nationaliteiten die in 2025 een niet-ontvankelijkheidsbeslissing hebben gekregen vanwege een M-status

Personen krijgen de M-status in Eurodac, het gecentraliseerde informatiesysteem van de Europese Unie, zodra zij een internationale beschermingsstatus hebben bekomen in een andere lidstaat (inclusief Zwitserland en Noorwegen). DVZ verzamelt die informatie sinds 2019. Het CGVS kan de informatie vervolgens gebruiken om een beslissing te nemen. Dat kan leiden tot een niet-ontvankelijkheidsbeslissing aangaande het verzoek.

Bron: CGVS

Beschermingsgraad

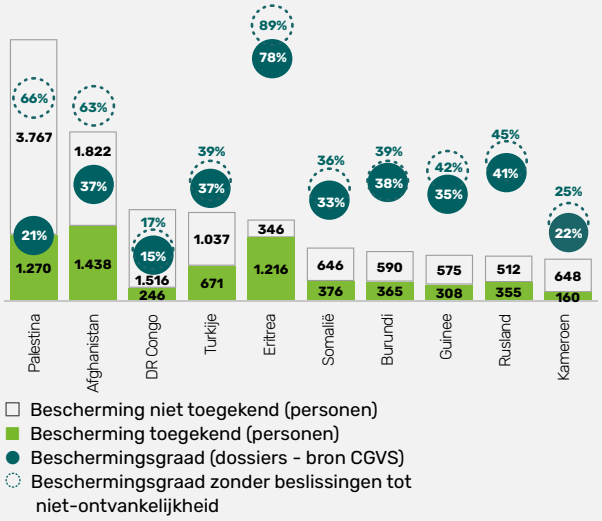

- De **beschermingsgraad** is de verhouding tussen het aantal **dossiers** waarvoor er een internationale beschermingsstatus werd toegekend (vluchteling of subsidiaire bescherming) en het totale aantal dossiers waarvoor er een definitieve beslissing werd genomen (ontvankelijkheidsbeslissingen over een volgend verzoek en intrekkingen of opheffingen van de status worden niet meegerekend in de definitieve beslissingen).
- In België ligt de **beschermingsgraad in eerste aanleg**, dat wil zeggen alleen rekening houdend met de beslissingen van het CGVS, heel dicht bij de definitieve beschermingsgraad (wanneer alle beroepsmogelijkheden zijn uitgeput). De beslissingen die worden genomen door de beroepsinstantie, zijnde de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, worden verderop in deze katern voorgesteld.

- Alle nationaliteiten samen genomen, bedraagt de beschermingsgraad, berekend op basis van de dossiers, **28,4%** in 2025. Die is daarmee 19 procentpunten (pp) gezakt ten opzichte van 2024 en is op zijn laagste niveau in de voorbije tien jaren, terwijl die stabiel was sinds 2021. Wanneer de niet-ontvankelijkheidsbeslissingen niet meegerekend worden, bedraagt de beschermingsgraad **39,1%** in 2025. De graad is gedaald door de bevriezing van Syrische dossiers en de toename van het aantal negatieve beslissingen en niet-ontvankelijkheidsbeslissingen voor Palestijnen.
- Achter de gemiddelde beschermingsgraad gaan er grote verschillen schuil volgens de nationaliteit. Bij sommige is de beschermingsgraad hoger dan het gemiddelde. Dat is bijvoorbeeld het geval bij Eritreeërs (78%) of Russen (41%). Bij andere nationaliteiten ligt de beschermingsgraad daarentegen aanzienlijk onder het gemiddelde, zoals bij de DR Congo (15%) of Colombia (6%).
- Voor Palestina (21% versus 66%) en Afghanistan (37% versus 63%) is er een groot verschil in beschermingsgraad met en zonder de niet-ontvankelijkheidsbeslissingen.

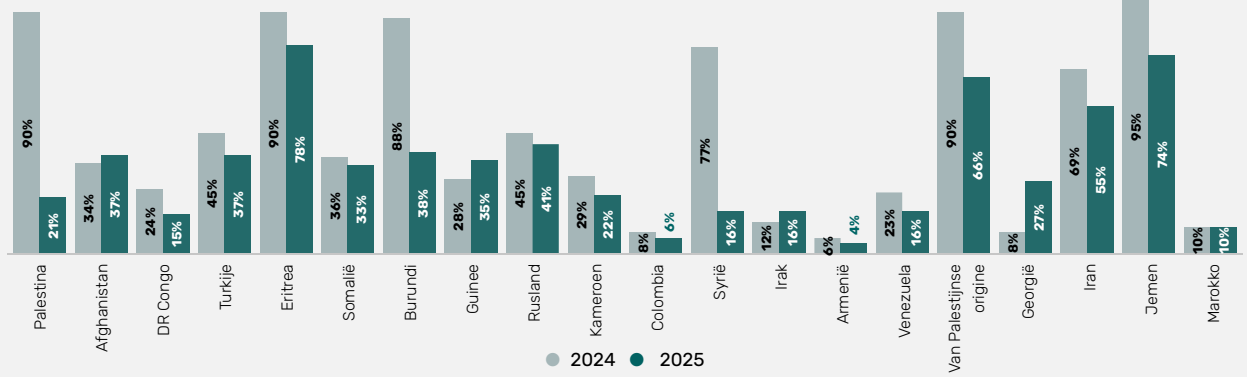
Aanzienlijke daling in de beschermingsgraad tussen 2024 en 2025 voor Palestijnen, Syriërs en Burundezen

Voornaamste nationaliteiten waarvoor er een beslissing werd genomen in 2025 (naar aantal personen en percentages berekend per dossier)

Opmerking: de verleende beschermingen omvatten de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus. De niet-verleende beschermingen omvatten de weigeringen, de niet-ontvankelijke verzoeken en de kennelijk ongegronde verzoeken.

Evolutie van de beschermingsgraad tussen 2024 en 2025 (voornaamste nationaliteiten waarvoor er een beslissing werd genomen in 2025)

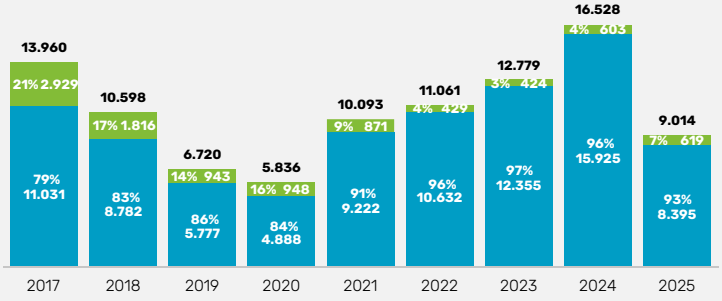
Opmerking: de term "Palestina" verwijst naar individuen die toegang hebben tot of afkomstig zijn van de bezette Palestijnse gebieden (Westelijke Jordaanoever, Oost-Jeruzalem en de Gazastrook). De term "van Palestijnse origine" verwijst naar individuen die geen toegang hebben tot deze gebieden, in andere landen verblijven, maar wel van Palestijnse origine zijn.

Bron: CGVS

Evolutie van het aantal personen die internationale bescherming krijgen

In 2025 heeft **28,4%** van de definitieve beslissingen van het CGVS geleid tot de toekenning van een internationale beschermingsstatus. Concreet gaat het om 9.014 personen, onder wie **8.395 erkende vluchtelingen (93%)** en **619 begunstigden van subsidiaire bescherming (7%)**. Het aantal personen dat bescherming heeft gekregen is met 45% verminderd ten opzichte van 2024. Die evolutie heeft te maken met de dalende beschermingsgraad voor Syriërs, Palestijnen, Eritreeërs en Burundezen.

Begunstigden van internationale bescherming per jaar van de toekenning van de bescherming

Totaal aantal beschermde personen

● Begunstigden van subsidiaire bescherming ● Erkende vluchtelingen

Nationaliteiten

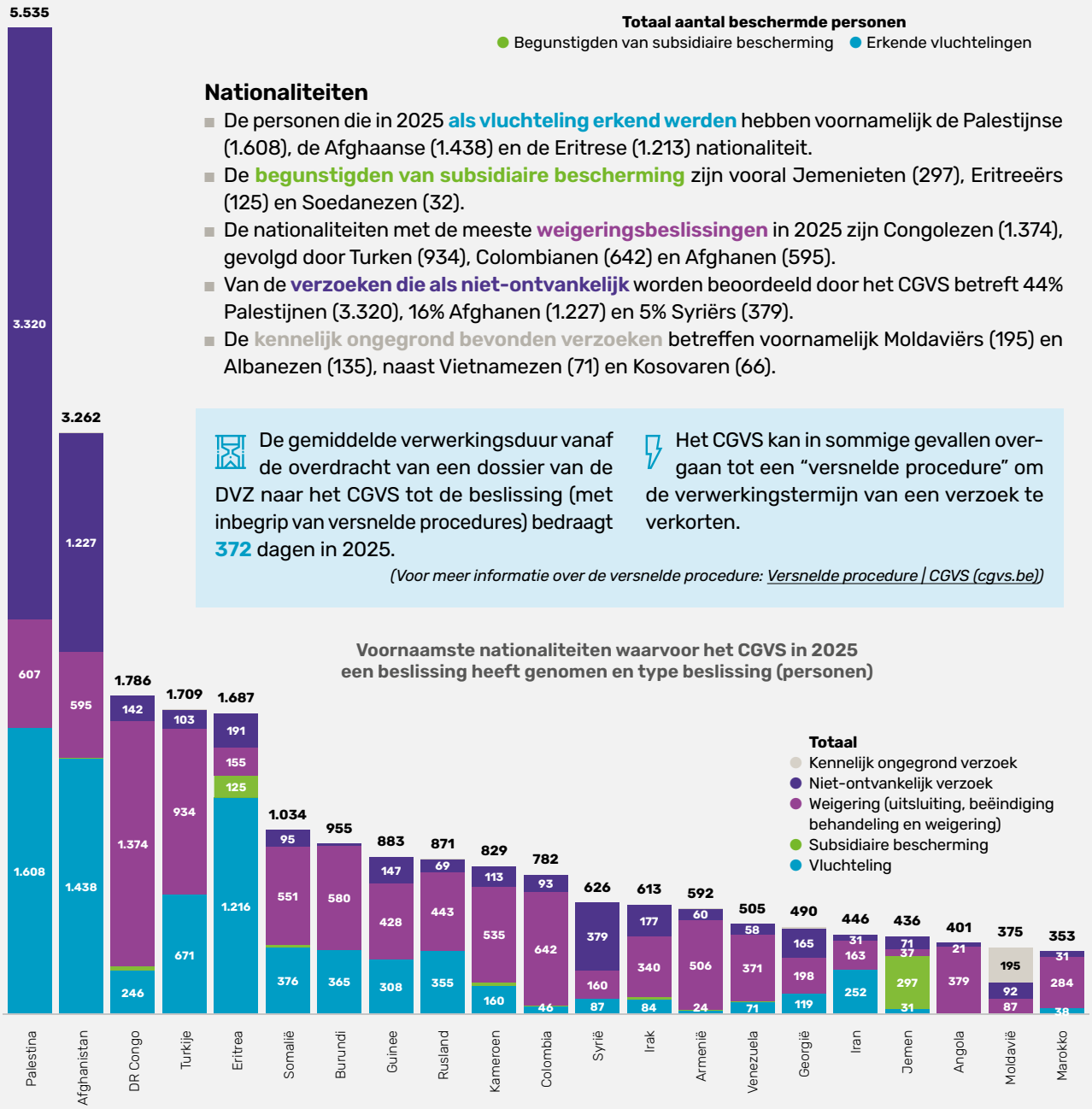
- De personen die in 2025 **als vluchteling erkend werden** hebben voornamelijk de Palestijnse (1.608), de Afghaanse (1.438) en de Eritrese (1.213) nationaliteit.
- De **begunstigden van subsidiaire bescherming** zijn vooral Jemenieten (297), Eritreeërs (125) en Soedanezen (32).
- De nationaliteiten met de meeste **weigeringsbeslissingen** in 2025 zijn Congolezen (1.374), gevolgd door Turken (934), Colombianen (642) en Afghanen (595).
- Van de **verzoeken die als niet-ontvankelijk** worden beoordeeld door het CGVS betreft 44% Palestijnen (3.320), 16% Afghanen (1.227) en 5% Syriërs (379).
- De **kennelijk ongegrond bevonden verzoeken** betreffen voornamelijk Moldaviërs (195) en Albanezen (135), naast Vietnamezen (71) en Kosovaren (66).

De gemiddelde verwerkingsduur vanaf de overdracht van een dossier van de DVZ naar het CGVS tot de beslissing (met inbegrip van versnelde procedures) bedraagt **372** dagen in 2025.

Het CGVS kan in sommige gevallen overgaan tot een "versnelde procedure" om de verwerkingstermijn van een verzoek te verkorten.

(Voor meer informatie over de versnelde procedure: Versnelde procedure | CGVS (cgvs.be))

Voornaamste nationaliteiten waarvoor het CGVS in 2025 een beslissing heeft genomen en type beslissing (personen)

Bron: CGVS

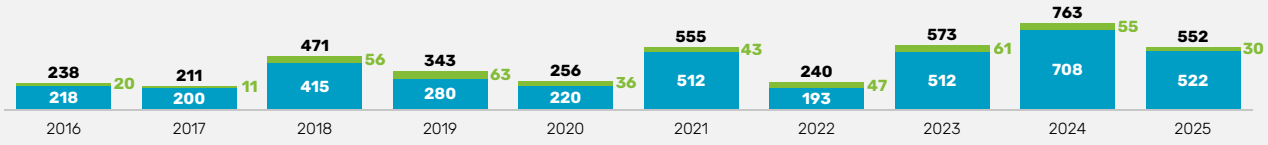
Toekenning van een internationale beschermingsstatus door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

- De beschermingsgraden die op de vorige pagina's zijn voorgesteld zijn berekend op basis van de beslissingen die het CGVS in eerste aanleg heeft genomen. Beslissingen over internationale bescherming kunnen eveneens worden genomen door de **Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV)**, nadat er een beroep was ingediend tegen een beslissing van het CGVS.
- In België is de beschermingsgraad in eerste aanleg vrijwel gelijk aan de definitieve beschermingsgraad (wanneer alle beroepsmogelijkheden zijn uitgeput). Het aandeel positieve beslissingen (**vluchtelingenstatus** of **subsidiaire bescherming**) genomen door de RvV is immers vrij klein.
- De RvV kan de beslissing van het CGVS ook vernietigen bij onregelmatigheden of als er essentiële elementen ontbreken. In dat geval moet het CGVS een nieuwe beslissing nemen.
- In de meeste gevallen wordt er een **weigeringsbeslissing** genomen. Dit betekent dat de RvV de beslissing van het CGVS om geen internationale bescherming toe te kennen bekrachtigt.

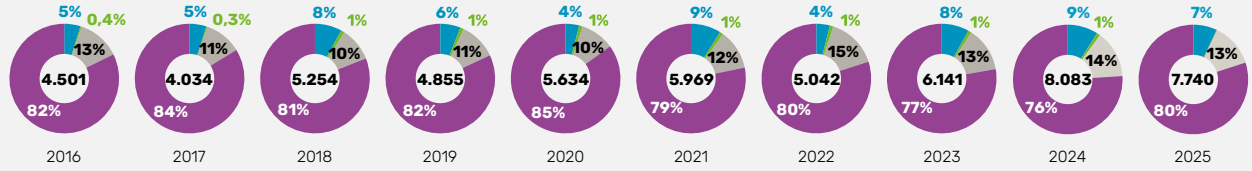
In 2025 nam de RvV 7.740 beslissingen in volle rechtsmacht, een aantal dat stijgt ten opzichte van 2023

Daarvan waren er 552 beslissingen **positief** (toekenning van een status), goed voor 7% van de beslissingen. 80% van de beslissingen was **negatief** (bekrachtiging van de weigeringsbeslissing van het CGVS). In 13% van de gevallen was er sprake van een **vernietiging**, waarbij het CGVS werd verzocht om het dossier opnieuw te onderzoeken en een nieuwe beslissing te nemen.

Toekenningen van internationale bescherming door de RvV (dossiers)

Verdeling van de beslissingen van de RvV (dossiers)

Vluchtelingenstatus · Subsidiaire bescherming · Vernietiging (terugsturen naar het CGVS) · Verwerping

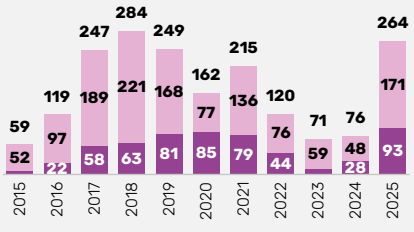
Opmerking: een dossier kan meerdere individuen betreffen, wanneer het gaat om personen van dezelfde gezinseenheid.

Bron: RvV (gegevensextractie op 13/02/2026)

Intrekkingen en opheffingen

Het CGVS kan de internationale beschermingsstatus **opheffen** als de situatie die aan de basis lag van de toekenning is afgelopen of veranderd, of als het gedrag van de betrokkene dat rechtvaardigt. Het CGVS kan die status ook **intrekken** als blijkt dat die nooit had mogen worden toegekend, er een uitsluitingsclausule kan worden toegepast of er sprake is van fraude.

Personen van wie de beschermingsstatus is opgeheven of ingetrokken

Opheffing · Intrekking · **Totaal**

In 2025 werd de beschermingsstatus voor **264** personen ingetrokken of opgeheven. Dat aantal ligt fors hoger dan in 2022, maar sluit aan bij de cijfers van vóór de COVID-19-pandemie. De voornaamste betrokken nationaliteiten zijn Afghanen, Irakezen en Russen.
Bij 95 van de 171 intrekkingen lag gevaar voor de maatschappij aan de basis daarvan, bij 38 een ernstig misdrijf.

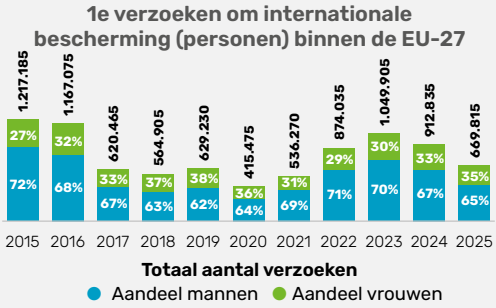
Nationaliteit	2023	2024	2025
Afghanistan	13	21	76
Irak	15	19	48
Rusland	0	7	42
Eritrea	0	1	15
Somalië	8	1	14
Palestina	2	1	10
Andere	33	26	59
TOTAAL	**71**	**76**	**264**

(Voor meer informatie, zie: Opheffing en intrekking van de beschermingsstatus | CGVS (cgvs.be))

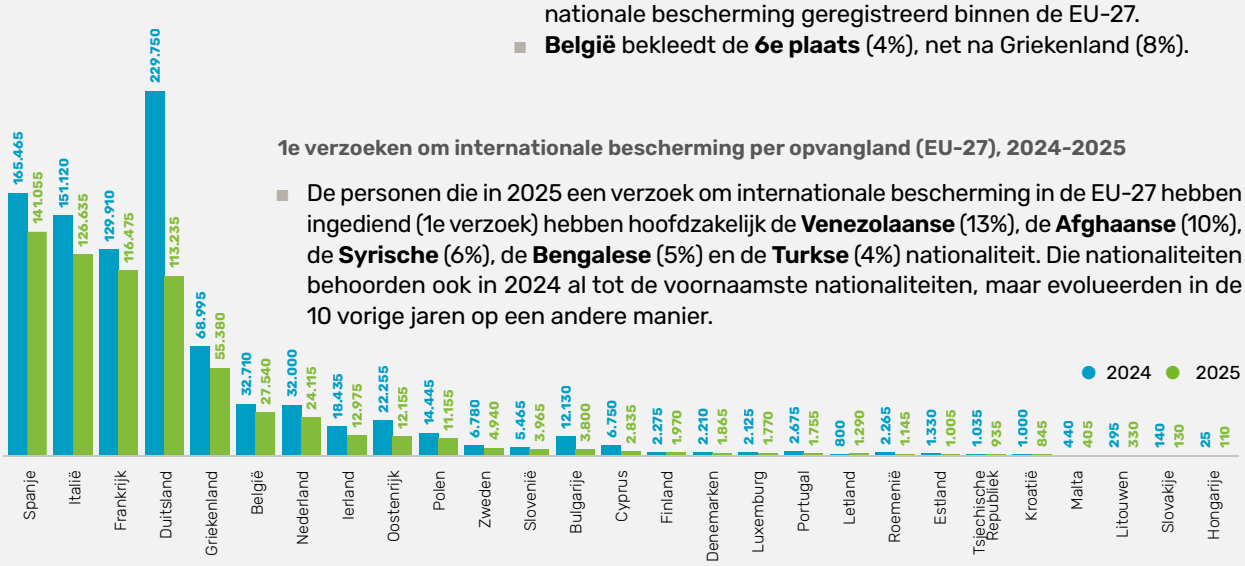
Bron: CGVS en de Contactvergadering van 18/03/2026

Internationale bescherming op Europees niveau (EU-27)

Aantal verzoeken om internationale bescherming (eerste verzoek)

- In 2025 hebben **669.815 personen** een **eerste verzoek om internationale bescherming** ingediend in een land van de EU-27. Na een sterke stijging van de cijfers in de jaren na de pandemie is er sinds 2023 een duidelijke daling. Het aantal verzoekers is tussen 2023 en 2024 met 13% gedaald, en tussen 2024 en 2025 met 27%. Het aandeel vrouwen onder die verzoekers is over dezelfde periode daarentegen lichtjes toegenomen.
- De verzoeken werden voornamelijk ingediend in Spanje (21%), in Italië (19%), in Frankrijk (17%) en in Duitsland (17%). Die vier landen hebben zo samen bijna drie vierde van alle 1e verzoeken om internationale bescherming geregistreerd binnen de EU-27.
- **België** bekleedt de **6e plaats** (4%), net na Griekenland (8%).

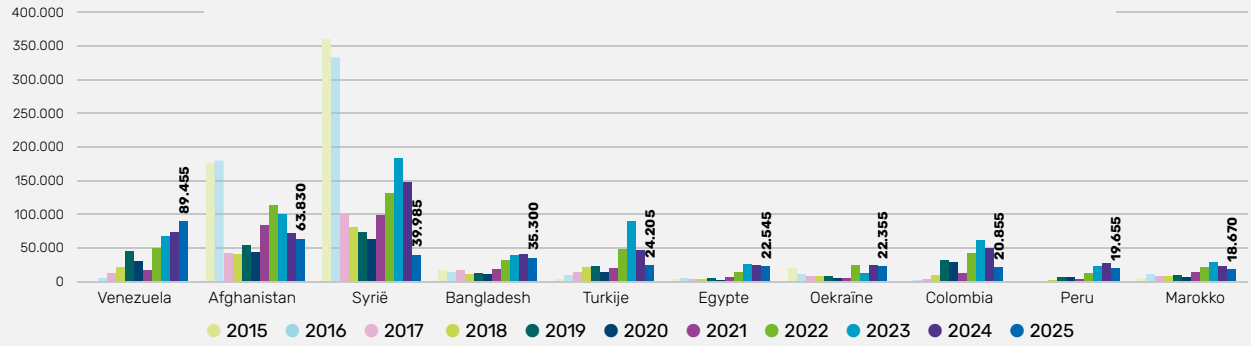

1e verzoeken om internationale bescherming per opvangland (EU-27), 2024-2025

- De personen die in 2025 een verzoek om internationale bescherming in de EU-27 hebben ingediend (1e verzoek) hebben hoofdzakelijk de **Venezolaanse** (13%), de **Afghaanse** (10%), de **Syrische** (6%), de **Bengalese** (5%) en de **Turkse** (4%) nationaliteit. Die nationaliteiten behoorden ook in 2024 al tot de voornaamste nationaliteiten, maar evolueerden in de 10 vorige jaren op een andere manier.

Opmerking: de 1e verzoeken kunnen meerdere keren worden meegeteld, aangezien eenzelfde verzoeker een eerste verzoek in verschillende EU-landen kan indienen.

- In tegenstelling tot de andere nationaliteiten in de top 10 van verzoekers om internationale bescherming, is het aantal Oekraïners en Venezolanen dat om internationale bescherming verzoekt tussen 2023 en 2025 met respectievelijk 75% en 33% gestegen. Bij Oekraïense verzoekers is hun aantal de voorbij vier jaar (2022-2025) gestegen ondanks de invoering van tijdelijke bescherming.
- Tussen 2023 en 2025 hebben Syriërs, Turken en Colombianen opvallend minder 1e verzoeken om internationale bescherming ingediend (respectievelijk -78%, -73% en -66%).
- Bij Bengalezen, Marokkanen en Peruvianen is er een meer recente afname sinds 2024.
- Hoewel Afghanen op de tweede plaats staan in de Europese rangschikking, is hun aantal 1e verzoeken met bijna de helft verminderd sinds 2022.

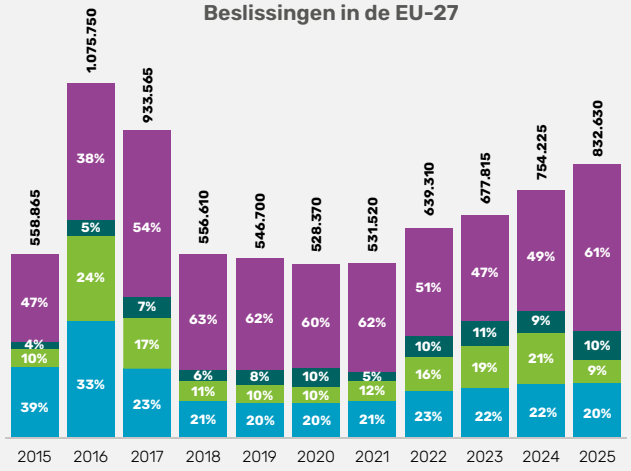
Opmerking: de hier gepresenteerde cijfers zijn exclusief de personen die zijn aangekomen in het kader van een hervestiging.

Bron: Eurostat (gegevensextractie op 28/04/26)

Beslissingen inzake internationale bescherming (1e aanleg)

- In 2025 werden er 832.630 beslissingen genomen binnen de EU-27. Het aandeel negatieve beslissingen is aanzienlijk toegenomen (van 49% in 2024 tot 61% in 2025). 20% van de beslissingen betreft de erkenning van de vluchtelingenstatus, 9% de toekenning van subsidiaire bescherming en 10% de toekenning van een humanitaire status.
- Estland (7%), Hongarije (30%), Ierland (37%) en Oostenrijk (39%) vertonen de laagste percentages weigeringsbeslissingen (van de landen met de meeste beslissingen binnen de EU en Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein). Cyprus (92%), Kroatië (91%), Bulgarije (80%), de Tsjechische Republiek (80%) en Zweden (73%) daarentegen laten de hoogste percentages negatieve beslissingen optekenen.
- De humanitaire status werd in Spanje vooral gebruikt voor beslissingen over Venezolanen, in Duitsland voor Afghanen en Somaliërs, en in Italië voor Bengalezen, Pakistanen en Egyptenaren.

Beslissingen in de EU-27

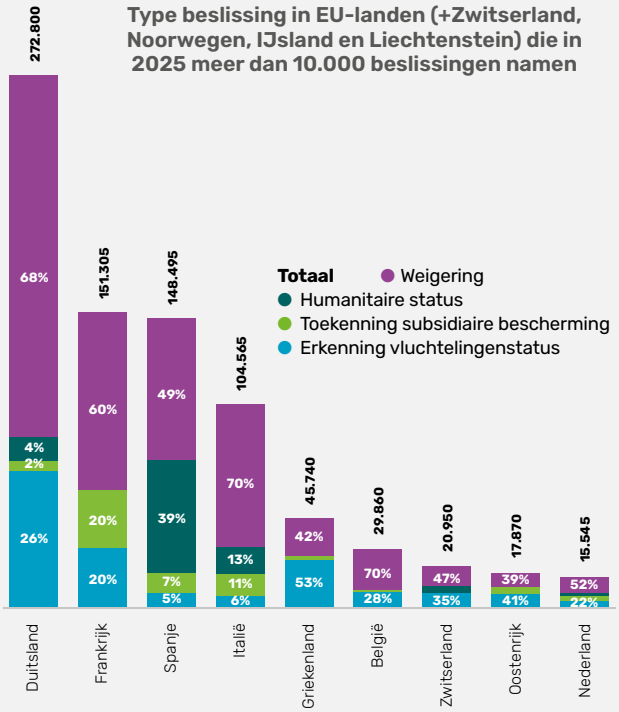

Totaal ● Weigering ● Humanitaire status ● Toekenning subsidiaire bescherming ● Erkenning vluchtelingenstatus

Opmerking: de beslissingen omvatten alle verzoeken om internationale bescherming, zowel de eerste als de volgende verzoeken.

De **humanitaire statussen** worden op nationaal vlak gedefinieerd. Ze bieden bescherming aan personen die niet in aanmerking komen voor een vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming, maar bij wie er wordt geoordeeld dat ze om humanitaire redenen bescherming nodig hebben.

Type beslissing in EU-landen (+Zwitserland, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) die in 2025 meer dan 10.000 beslissingen namen

Totaal ● Weigering ● Humanitaire status ● Toekenning subsidiaire bescherming ● Erkenning vluchtelingenstatus

Voornaamste nationaliteiten waarvoor er een beslissing werd genomen in 2025 binnen de EU-27

Totaal ● Weigering ● Humanitaire status ● Toekenning subsidiaire bescherming ● Erkenning vluchtelingenstatus

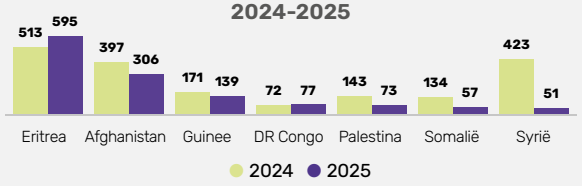
Bron: Eurostat (gegevensextractie op 28/04/2026)

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's)

Eerste verzoeken en volgende verzoeken

- In 2025 werden er **1.673** verzoeken om internationale bescherming ingediend door personen die verklaren NBMV te zijn.
- Dat aantal neemt sinds 2023 gestaag af. Concreet ging het tussen 2023 en 2024 om een daling van 10% en tussen 2024 en 2025 om een meer uitgesproken afname van 29%.
- Sinds 2015 staan Afghanen op de eerste plaats bij de verzoekers om internationale bescherming. In 2024 zakten zij evenwel naar de tweede plaats, na de Eritreeërs. Uit de verdeling van het aantal verzoeken in 2025 per nationaliteit blijkt inderdaad dat Eritreeërs op kop staan met 36%, gevolgd door Afghanen (18%), Guineeërs (8%) en Congolezen (5%).
- Na de identificatie, inclusief leeftijdstest, voor personen bij wie er twijfels over hun leeftijd waren, werden er 921 personen als NBMV beschouwd, oftewel 55% van de personen die bij het verzoek om bescherming verklaarden NBMV te zijn.

Voornaamste nationaliteiten van de personen die verklaarden NBMV te zijn en die een verzoek om internationale bescherming indienden in 2025 en evolutie 2024-2025

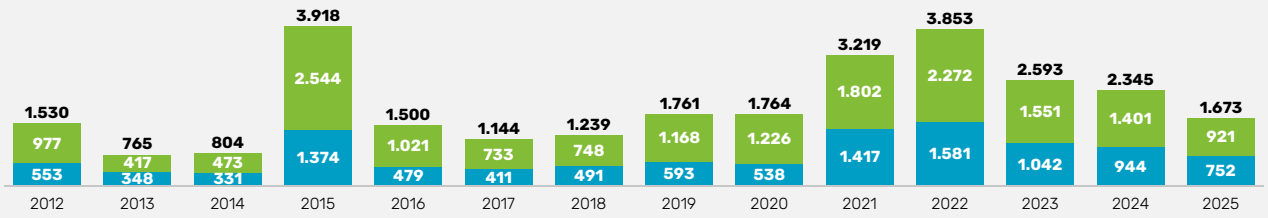

- De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) publiceert statistieken over personen die op het ogenblik van het verzoek om internationale bescherming verklaren NBMV te zijn.
- De DVZ preciseert dat "wanneer de Dienst Voogdij of de autoriteiten bevoegd voor internationale bescherming, toegang tot het grondgebied, verblijf en verwijdering twijfels hebben rond de leeftijd van de betrokkene, de Dienst Voogdij onmiddellijk een medisch onderzoek door een arts laat uitvoeren teneinde na te gaan of deze persoon al dan niet jonger is dan achttien jaar. Het medisch onderzoek gebeurt onder toezicht van de Dienst Voogdij."
- Na de procedure voor de vaststelling van de leeftijd worden sommige personen beschouwd als zijnde achttien jaar of ouder.

Onder het totale aantal verzoekers om internationale bescherming die in 2025 verklaarden NBMV te zijn (1.673), zijn:

- 82% **jongens**.
- 68% personen van 16-17 jaar (1.137 personen). Dat aantal is groter dan de jaren voordien.

Evolutie van de verzoeken om internationale bescherming door personen die verklaren NBMV te zijn

Personen beschouwd als jonger dan 18 jaar (0-17) Personen beschouwd als 18-jarige of ouder na identificatie

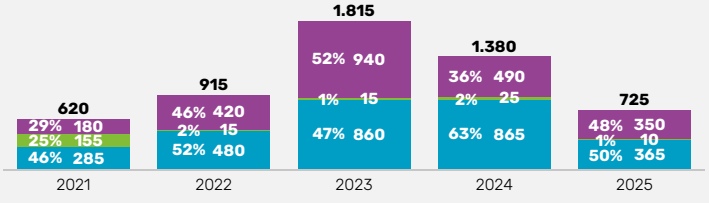
Totaal aantal personen die verklaren minderjarig te zijn op het moment van het verzoek om internationale bescherming

Bron: DVZ De gegevens over de leeftijdsbeslissingen voor personen die verklaren NBMV te zijn werden op 28/04/2026 door de DVZ verstrekt en kunnen daarna geactualiseerd zijn, afhankelijk van de resultaten van de leeftijdstests.

Beslissingen genomen in eerste aanleg

- Tussen 2024 en 2025 is het aantal beslissingen over NBMV's fors gezakt van 1.380 naar 725, oftewel met ongeveer 47%.
- In 2025 heeft 51% van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die op het moment van de beslissing als zodanig werden geïdentificeerd een internationale beschermingsstatus.
- Het aandeel weigeringen is gestegen van 36% in 2024 naar 48% in 2025.

Evolutie van de beslissingen over personen die als NBMV geïdentificeerd zijn

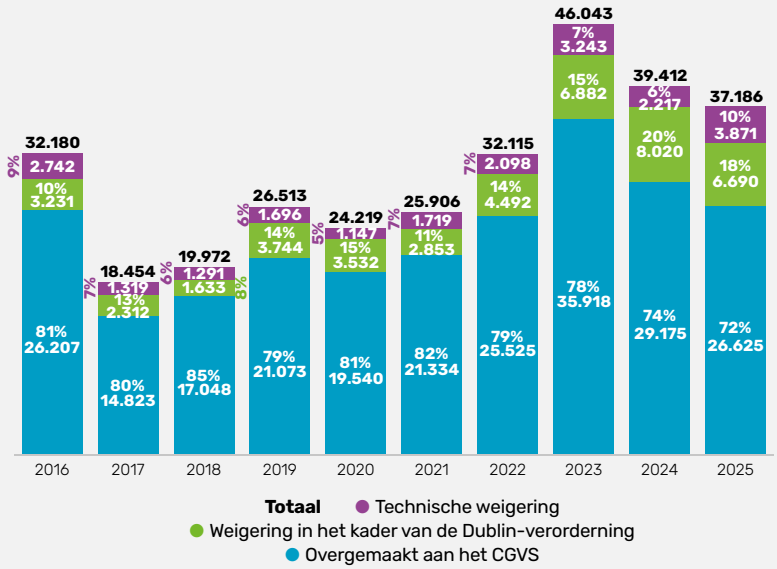

Erkenning vluchtelingenstatus Toekenning subsidiaire bescherming
Weigering **Totaal**

Bron: Eurostat (gegevensextractie op 28/04/2026)

De Dublin-verordening

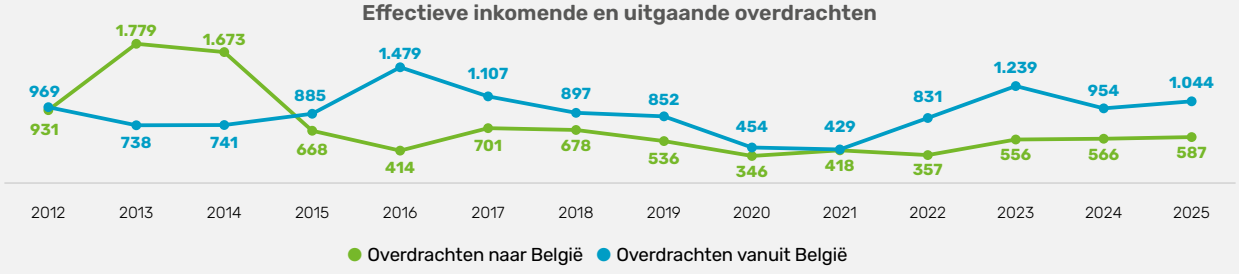
Personen die een beslissing kregen van de DVZ per type beslissing, 2025

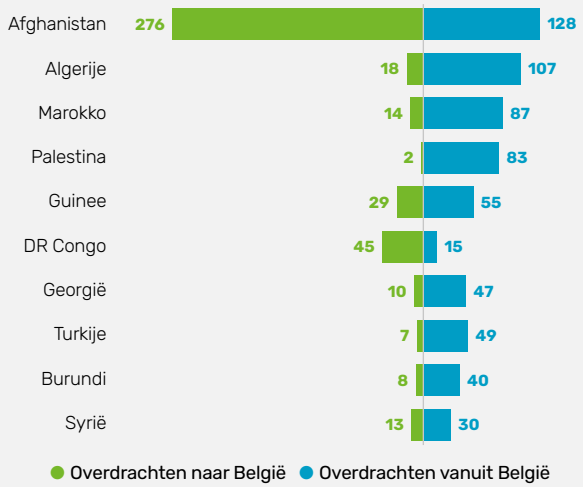
- In 2025 hebben **6.690 personen** die om internationale bescherming verzochten een weigeringsbeslissing van de DVZ gekregen in het kader van de Dublin-verordening. Hun dossier werd dus niet overgemaakt aan het CGVS.
- Dat aantal stemt overeen met **18%** van de beslissingen van de DVZ in termen van de behandelde verzoeken in 2025. Het gaat om het op twee na grootste aantal dat in de hele periode 2016-2025 werd geregistreerd.

- De Dublin-verordening legt de criteria en mechanismen vast om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming.
- Die is van toepassing in 31 landen (de EU-27, Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein).
- Een van die staten stuurt een verzoek naar een andere staat, die binnen de twee maanden moet antwoorden. De staat die de verzoeker om internationale bescherming (opnieuw) moet opnemen kan dat alleen weigeren als hij kan aantonen niet verantwoordelijk te zijn krachtens de Dublin-verordening. Als er binnen de gestelde termijn geen antwoord gegeven is, wordt dat beschouwd als een stilzwijgend akkoord.
- Na aanvaarding door de aangezochte staat ontvangt de verzoeker om internationale bescherming een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) en naar de staat te gaan die verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek. Die BGV's leiden niet altijd tot effectieve overdrachten.

Effectieve inkomende en uitgaande overdrachten

Nationaliteit van de personen die zijn overgedragen naar en vanuit België in 2025

- In 2025 werden er **1.044 Dublin-overdrachten** uitgevoerd **vanuit België** en **587 naar België**.
- Het aantal Dublin-overdrachten vanuit België ligt hoger dan het jaar voordien. De waarde is de op drie na hoogste voor de periode 2012-2025. Net als de andere soorten verwijderingen zijn de Dublin-overdrachten in 2020 en in 2021 sterk afgenomen ten gevolge van de gezondheidsmaatregelen en de restricties voor internationale reizen.
- Het aantal Dublin-overdrachten naar België vertoont de voorbije drie jaar een lichte stijging, maar ligt nog altijd lager dan het aantal Dublin-overdrachten vanuit België.
- De overdrachten van en naar België betreffen in grote mate Afghanen vermits zij bijna een kwart van de overdrachten vertegenwoordigen in 2025 (alle soorten overdrachten samen genomen), gevolgd door Algerijnen (8%) en Marokkanen (6%).

Bron: DVZ

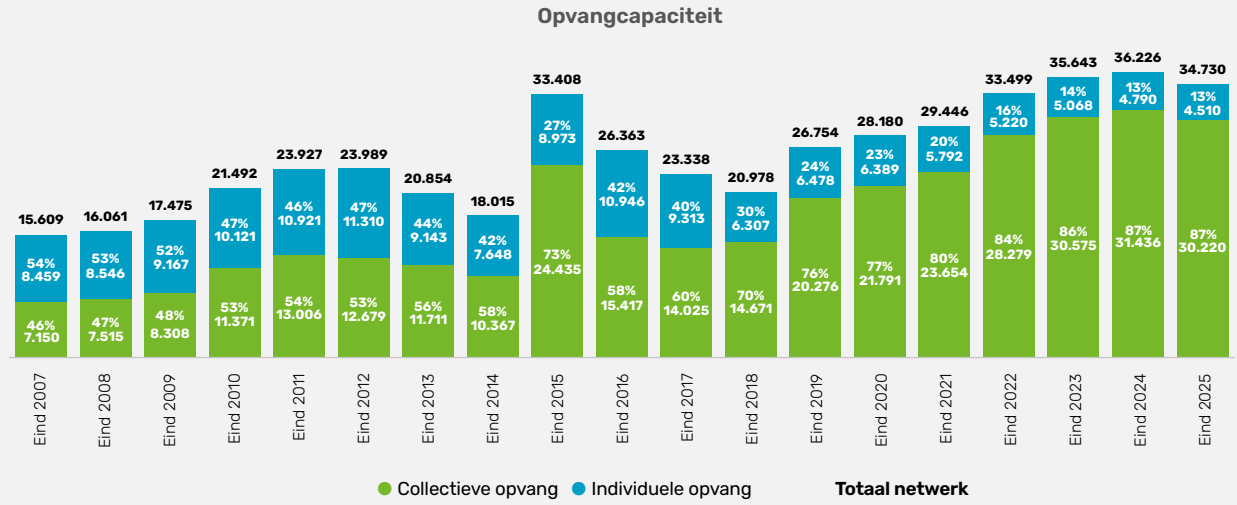
Opvang van verzoekers om internationale bescherming

Opvangcapaciteit

De collectieve opvangcapaciteit is tussen 2024 en 2025 licht afgenomen met 4%. Het aantal individuele plaatsen vertoont dezelfde trend: tussen 2024 en 2025 werden er 280 geschrapt (-6%).

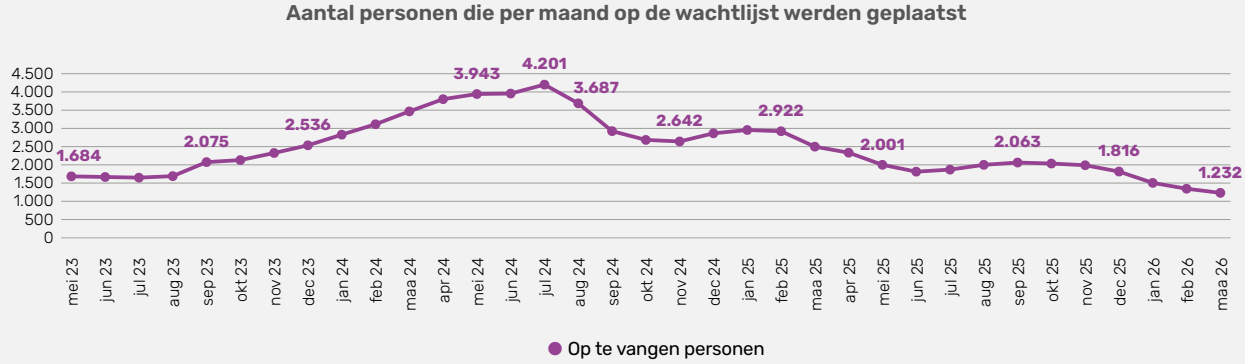
Afname van de opvangcapaciteit met 4% tussen 2024 en 2025

Verzoekers om internationale bescherming hebben zodra ze hun verzoek indienen recht op materiële hulp en dat voor de volledige duur van hun procedure, behalve voor bepaalde categorieën, waaronder diegenen die een volgend verzoek indienen. De hulp omvat huisvesting, eten, een dagelijkse uitkering, sociale, medische en psychologische begeleiding, juridische bijstand en toegang tot opleidingen. De opvang wordt georganiseerd binnen centra die worden beheerd door Fedasil of zijn partners.

Opmerking: de opvangcentra van de eerste fase (aanmeldcentrum, observatie- en oriëntatiecentrum voor NBMV's, noodopvangcentra, ...) en de open terugkeerplaatsen zijn inbegrepen in de collectieve opvangcapaciteit. Er wordt geen rekening gehouden met de bezettingsgraad.

Personen die wachten op een opvangplaats

Het aantal personen die op de wachtlijst staan daalt gestaag sinds juli 2024.

Wanneer opvang wordt geweigerd aan verzoekers om internationale bescherming wegens plaatsgebrek, kunnen ze vragen om op de **wachtlijst** te worden geplaatst teneinde later te worden opgevangen. De wachtlijst werd ingevoerd bij het begin van de opvangcrisis in 2022.

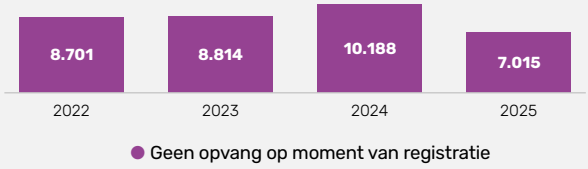
Bron: Fedasil

Opvangcrisis

De opvangcrisis, die aan het einde van het jaar 2021 begon, blijft woeden in 2025. Vooral alleenstaande mannen worden getroffen. **6.998** van de 7.015 personen die in 2025 niet konden worden opgevangen op de dag van hun verzoek om bescherming waren immers alleenstaande mannen die recht hadden op opvang. Het gaat om 73% van alle alleenstaande mannen die recht hadden op opvang.

In 2025 konden er 7.015 personen niet worden opgevangen op de dag van de registratie van hun verzoek om internationale bescherming, onder wie 6.998 alleenstaande mannen

Personen die niet konden worden opgevangen op de dag van hun registratie

- Onder die personen vroegen er sommigen om op de wachtlijst te worden geplaatst, zodat ze later in het netwerk konden worden opgenomen. De wachttijd daarvoor schommelde in 2025 tussen twee en vier maanden.
- Tussen het begin van de opvangcrisis en januari 2026 werden er **11.113** veroordelingen door de arbeidsrechtbank betekend aan Fedasil vanwege het verzaken aan de plicht om verzoekers om internationale bescherming op te vangen.

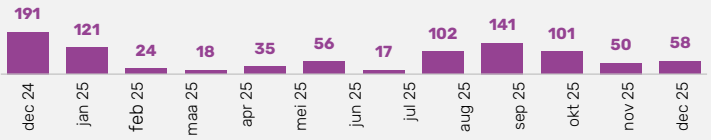
Bron: Fedasil, verslagen van de Contactvergadering

Beperking van de opvang voor personen met de M-status

De regering-De Wever heeft een reeks maatregelen genomen om het hoofd te bieden aan die opvangcrisis, waaronder een beperking van de toegang tot opvang voor bepaalde categorieën van verzoekers om internationale bescherming. Zo werd in 2025 de materiële hulp beperkt voor personen die werden geregistreerd onder de M-status (personen die in een andere lidstaat van de EU al een beschermingsstatus hebben gekregen). Die wet is op 2/08/2025 in voege getreden. De wettigheid van die maatregel werd evenwel betwist voor het Grondwettelijk Hof, dat de maatregel heeft geschorst bij een arrest dat werd gewezen op 26 februari 2026. Op het moment van de redactie van deze katern loopt de procedure tot vernietiging nog.

Naast de personen die niet werden opgevangen op de dag van hun verzoek om internationale bescherming, kregen **896** personen met de M-status helemaal geen opvang omdat ze in 2025 al in een ander land bescherming hadden (gelinkt met 914 beperkingen). Naar aanleiding van de schorsing van die maatregel begin 2026 werden sommige personen in 2026 alsnog opgenomen in het netwerk.

Beperking van de materiële hulp voor personen met de M-status

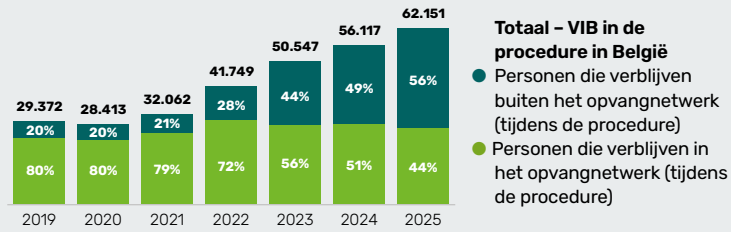

In 2025 werd de materiële hulp beperkt voor 896 personen met de M-status

Personen buiten het opvangnetwerk

In 2025 schatte Fedasil dat er **34.909** personen buiten de centra verbleven, terwijl ze in een procedure zaten van een verzoek om internationale bescherming. Dat is 56% van de personen in een procedure. Sinds 2023 stijgt het aantal personen die buiten het opvangnetwerk verblijven sterk. Dat kan worden gelinkt aan verscheidene maatregelen die werden ingevoerd (maaltijdcheques, cumulwet, ...).

Aantal personen die binnen/buiten het opvangnetwerk verbleven tijdens hun procedure

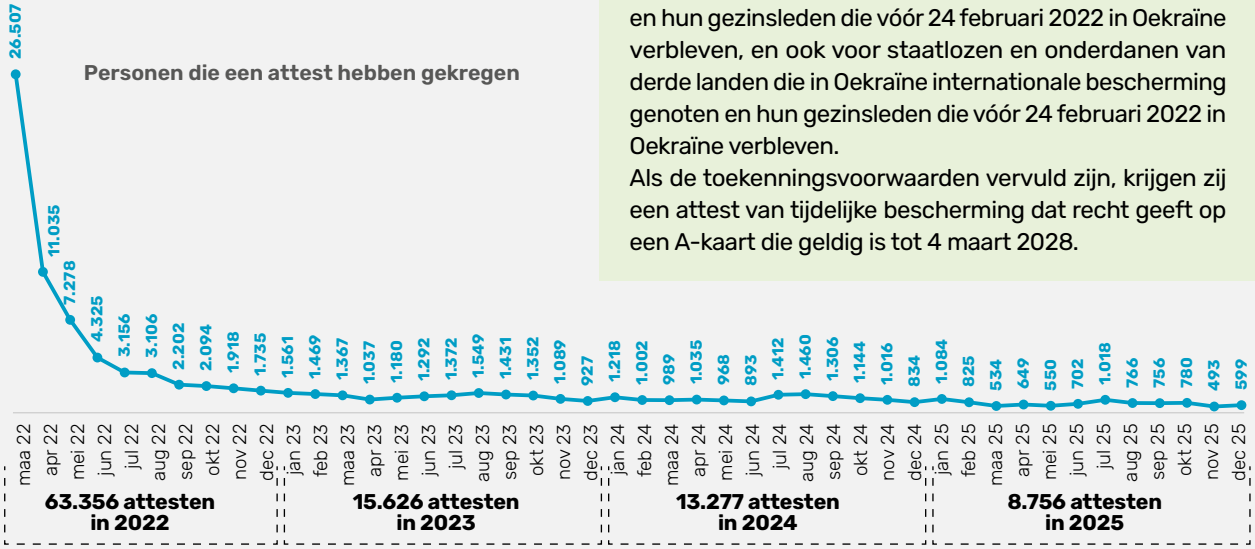
Bron: Fedasil

Tijdelijke bescherming voor personen die komen uit Oekraïne

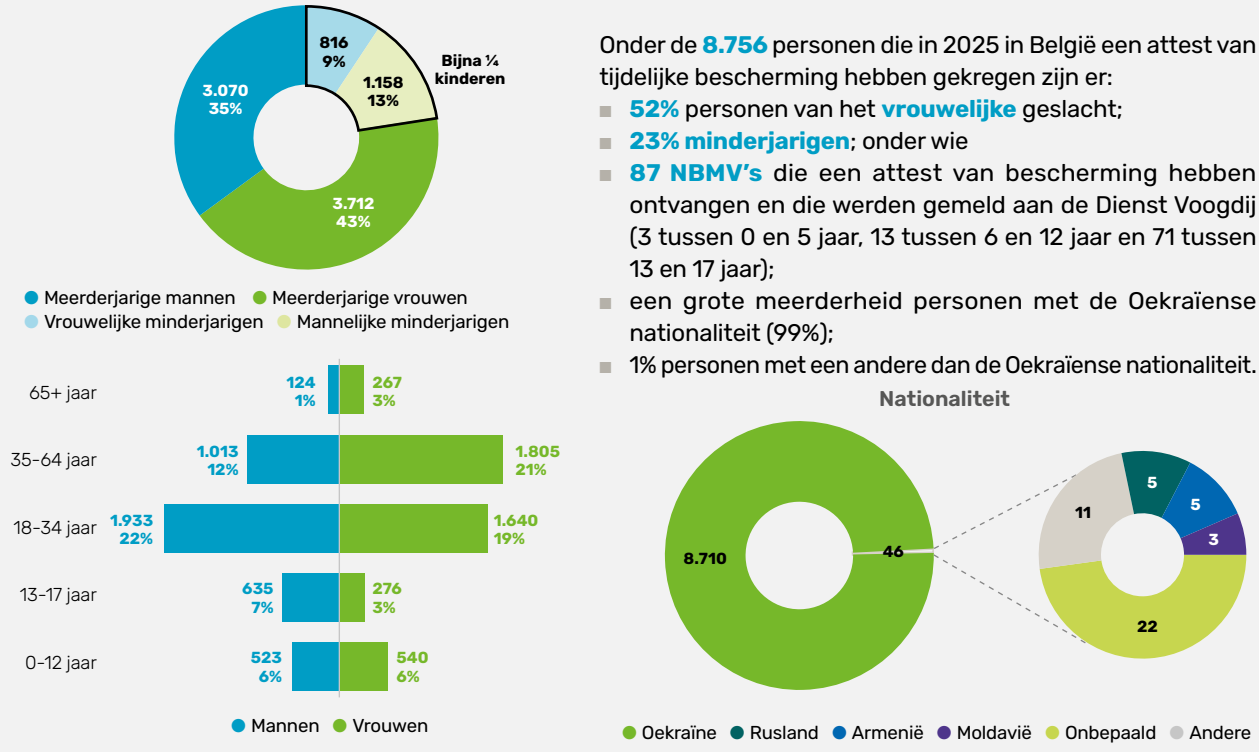
Begunstigden van tijdelijke bescherming

Personen die tijdelijke bescherming genieten zijn niet opgenomen in de statistieken over verzoekers om internationale bescherming, erkende vluchtelingen en begunstigden van subsidiaire bescherming.

De tijdelijke bescherming (zoals bepaald in artikel 2 (a) van richtlijn 2001/55/EG, van toepassing in geval van een massale toestroom van ontheemden) werd bij besluit van de Raad van de Europese Unie op 4 maart 2022 geactiveerd voor personen die Oekraïne ontvluchten vanwege de oorlog. Die tijdelijke bescherming geldt voor Oekraïense onderdanen en hun gezinsleden die vóór 24 februari 2022 in Oekraïne verbleven, en ook voor staatlozen en onderdanen van derde landen die in Oekraïne internationale bescherming genoten en hun gezinsleden die vóór 24 februari 2022 in Oekraïne verbleven.
Als de toekenningsvoorwaarden vervuld zijn, krijgen zij een attest van tijdelijke bescherming dat recht geeft op een A-kaart die geldig is tot 4 maart 2028.

Profiel van de begunstigden van tijdelijke bescherming in 2025

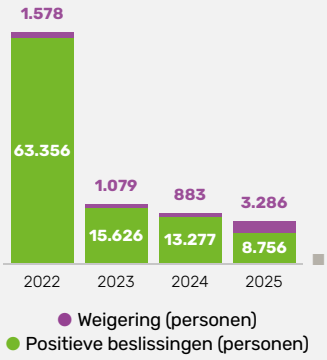

Onder de **8.756** personen die in 2025 in België een attest van tijdelijke bescherming hebben gekregen zijn er:

- **52%** personen van het **vrouwelijke** geslacht;
- **23% minderjarigen**; onder wie
- **87 NBMV's** die een attest van bescherming hebben ontvangen en die werden gemeld aan de Dienst Voogdij (3 tussen 0 en 5 jaar, 13 tussen 6 en 12 jaar en 71 tussen 13 en 17 jaar);
- een grote meerderheid personen met de Oekraïense nationaliteit (99%);
- 1% personen met een andere dan de Oekraïense nationaliteit.

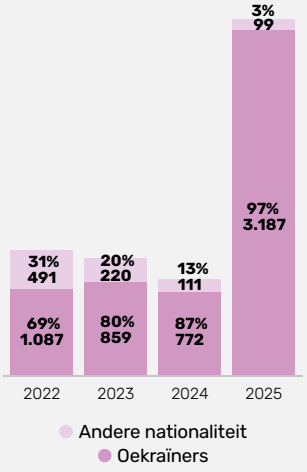
Bron: DVZ

Weigeringsbeslissingen

In 2025:

- Werden er 3.286 weigeringsbeslissingen afgeleverd, tegenover 883 in 2024.
- **In 2025 was 73% van de beslissingen die werden genomen positief, 27% was negatief**. Dat staat in schril contrast met de jaren voordien, waarin het aandeel positieve beslissingen minstens 93% bedroeg. Die verandering valt hoofdzakelijk te verklaren door uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1460, dat de tijdelijke bescherming verlengt en benadrukt dat personen die maar in één enkele lidstaat kunnen krijgen. Om dubbele registraties te vermijden, moeten lidstaten alle verblijfsverzoeken weigeren van personen aan wie er al een verblijfstitel werd afgeleverd in een ander EU-land.
- Uit de verdeling van de weigeringsbeslissingen naar nationaliteit blijkt dat die door de jaren heen op een alsmaar kleiner aandeel andere nationaliteiten betrekking hebben. 97% van de negatieve beslissingen in 2025 had namelijk betrekking op Oekraïners.

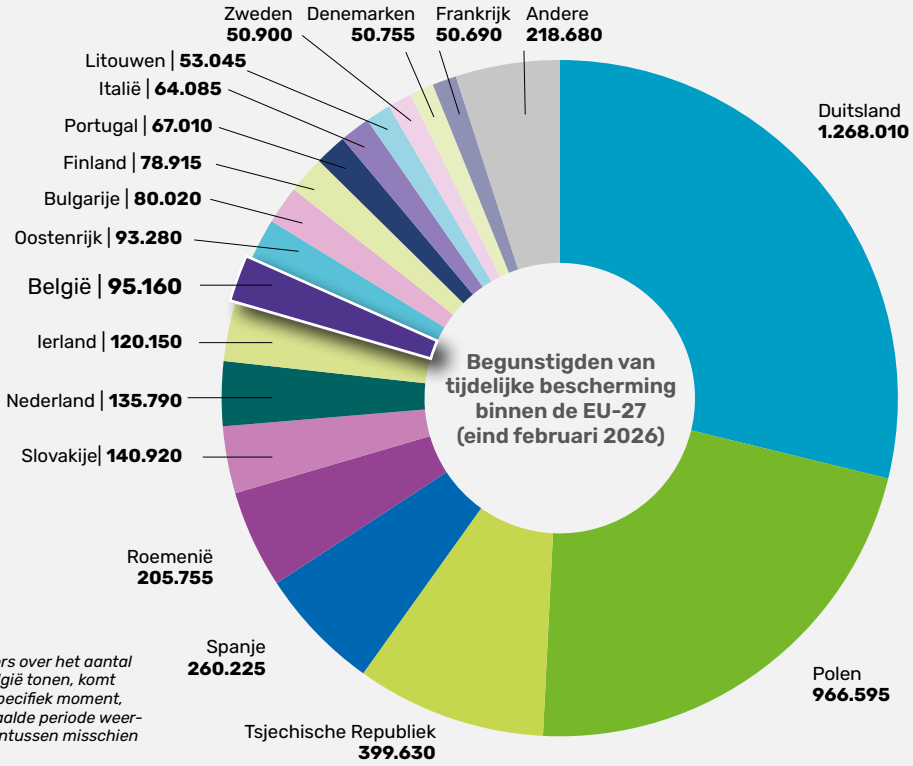
Bron: DVZ

Niet alle personen die ooit een attest van tijdelijke bescherming hebben gekregen zijn daarom noodzakelijk in België gebleven. Terwijl er tussen maart 2022 en maart 2024 in totaal ruim 90.000 personen een attest van tijdelijke bescherming hebben gekregen in België, heeft een deel van hen het Belgische grondgebied verlaten. De gegevens over geldige verblijfstitels die werden afgeleverd in het kader van tijdelijke bescherming maken een correctere schatting mogelijk van het aantal personen die nog altijd in België verblijven. De laatste cijfers die beschikbaar waren op het moment van de redactie van deze katern (mei 2026) dateren van 01/01/2025 en daarbij is er sprake van **63.055** personen met een geldige verblijfstitel afgeleverd in het kader van tijdelijke bescherming (Zie Nationale statistieken | IBZ).

Op het niveau van de EU-27

Eind februari 2026 telde de EU-27 4.399.615 begunstigden van tijdelijke bescherming, onder wie 95.160 in België, oftewel 2%. Duitsland (29%) en Polen (22%) zijn op zich al goed voor ruim de helft van alle begunstigden, gevolgd door de Tsjechische Republiek (9%), Spanje (6%) en Roemenië (5%).

Begunstigden van tijdelijke bescherming binnen de EU-27 (eind februari 2026)

Opmerking: dat de beide grafieken andere cijfers over het aantal begunstigden van tijdelijke bescherming in België tonen, komt omdat Eurostat een schatting maakt op een specifiek moment, terwijl de DVZ alle begunstigden over een bepaalde periode weergeeft, inclusief gevallen van bescherming die intussen misschien vervallen zijn.

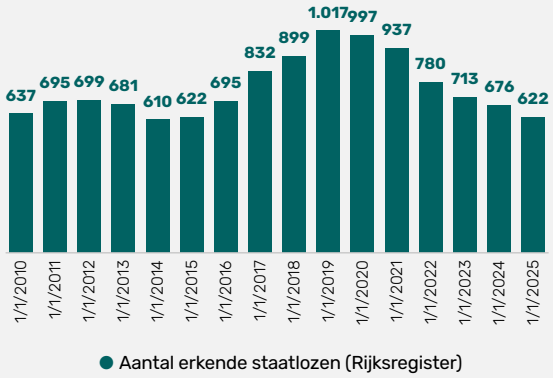
Bron: Eurostat (gegevensextractie op 28/04/26)

Staatloosheid

Personen die als staatlozen erkend zijn

Een staatloze is "een persoon die door geen enkele staat als zijn onderdaan wordt beschouwd krachtens de wetgeving van de staat in kwestie". In België is het mogelijk om de erkenning van de hoedanigheid van staatloze via de rechtbank van eerste aanleg te laten verlopen. Wel blijft alleen de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) bevoegd voor het toekennen van een **verblijfstitel**, ofwel op basis van staatloosheid (sinds het in voege treden van de nieuwe, verderop beschreven regelgeving), ofwel via een aanvraag tot machtiging tot verblijf om humanitaire redenen in verband met staatloosheid (artikel 9*bis*). Erkenning door de rechtbank is geen voorafgaande voorwaarde om een verblijfsaanvraag bij de DVZ in te dienen.

Personen die erkende staatlozen zijn en in België verblijven

Onderschatting van het aantal personen die als staatlozen erkend zijn

- Aan de hand van de gegevens uit het Rijksregister kan er een schatting worden gemaakt van het aantal personen die als staatlozen worden erkend en in België verblijven. Toch zijn die cijfers niet representatief voor het totale aantal. Niet alle staatlozen die in België verblijven vragen namelijk om hun staatloosheid te laten erkennen. Bovendien bevat het Rijksregister alleen personen van wie de staatloosheid door de rechtbank van eerste aanleg is erkend.
- Volgens de gegevens van het Rijksregister verbleven er op 1 januari 2025 **622** personen die als staatlozen waren erkend in België.

Bron: Statbel

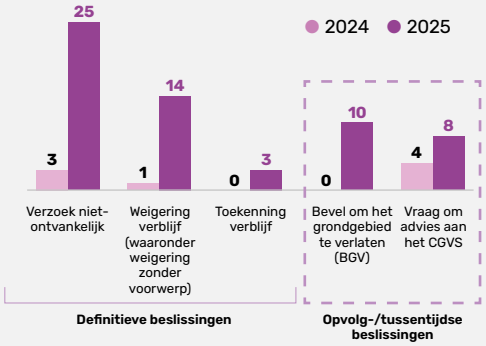
Personen met een verblijfsaanvraag op grond van staatloosheid

Op 1 september 2024 trad een wet in voege die voorziet in een verblijfsprocedure voor bepaalde staatlozen, nadat die in februari 2024 door het parlement was goedgekeurd. Het heeft meer dan veertien jaar geduurd voordat de Belgische wetgever aan zijn verplichting tot het instellen van dat verblijfsrecht heeft voldaan. Door de strenge voorwaarden van de nieuwe verblijfsprocedure bestaat evenwel het risico dat velen er geen toegang toe hebben (zie katern "Internationale bescherming 2024" – pp. 20-28). Op 25 juni 2026, rond het moment dat deze katern werd opgesteld, heeft een arrest van het Grondwettelijk Hof die wet gedeeltelijk vernietigd.

In 2025 werden er 44 verblijfsaanvragen op grond van staatloosheid ingediend, met 42 definitieve beslissingen en 3 toekenningen van verblijf

- Wat de nieuwe procedure voor aanvragen voor toelating tot verblijf wegens staatloosheid bij de Dienst Vreemdelingenzaken betreft: in 2025 werden er **44** aanvragen ingediend, tegenover 19 in 2024 sinds de toepassing van de nieuwe regelgeving. De meeste beslissingen betreffen niet-ontvankelijkheidsbeslissingen en weigeringen van verblijf.
- Amper **3** personen kregen een verblijfsstatus. Daarnaast werden er in 2025 verscheidene tussentijdse beslissingen genomen: **8** verzoeken om advies bij het CGVS en **10** opvolgbeslissingen voor personen in irregulier verblijf (BGV).
- De niet-ontvankelijkheid of de weigeringen van zogeheten verblijven "zonder voorwerp" hebben betrekking op verzoeken die niet voldoen aan de voorwaarden van de regelgeving van de DVZ, maar ook op aanvragen van personen die al gemachtigd zijn om voor onbeperkte tijd in België te verblijven.

Beslissingen voor verblijfsaanvragen op grond van staatloosheid sinds de regelgeving van 01/09/2024

Opmerking: wanneer iemand een aanvraag indient, kunnen de beslissingen die daaruit voortvloeien tot dubbeltellingen leiden.

(Voor meer informatie, zie de website van de DVZ: https://dofi.ibz.be/nl/themes/international-protection/aanvraag-wegens-staatloosheid)

Bron: DVZ

Focus: de strijd tegen secundaire bewegingen, een speerpunt van het Belgische en Europese migratiebeleid

Het concept van secundaire bewegingen is niet juridisch gedefinieerd, maar wordt omschreven als "de verplaatsing van migranten, inclusief vluchtelingen en asielzoekers, die – om uiteenlopende redenen – het land dat ze eerst zijn binnengekomen verlaten om ergens anders bescherming of een permanente nieuwe vestiging te zoeken" (vrije vertaling).[30] Terwijl de "primaire beweging" van het land van herkomst naar het eerste land van aankomst binnen de Europese Unie als onvrijwillig en gerechtvaardigd wordt gezien, wordt de "secundaire beweging" van het eerste land van aankomst naar een andere lidstaat (doorgaans het "bestemmingsland" genoemd) door de Europese wetgever beschouwd als een bewuste en ongeoorloofde keuze die moet worden voorkomen/beperkt.[31] De "bestemmingslanden", waaronder België, hebben van de strijd tegen deze secundaire bewegingen de afgelopen jaren een prioriteit gemaakt. In die optiek zetten de demarches van personen die bescherming aanvragen of krijgen maar hun reis voortzetten naar een andere lidstaat en daar opnieuw om bescherming verzoeken druk op het nationale opvang- en asielstelsel.[32]

De strijd tegen die ongeoorloofde bewegingen binnen de EU is geen nieuw fenomeen. Al sinds de jaren 1990 zorgt ze voor spanningen tussen de lidstaten, voornamelijk in het kader van het "Dublin-systeem", dat bepaalt welke lidstaat verantwoordelijk is voor het onderzoeken van een asielaanvraag.[33] Hoewel het systeem oorspronkelijk was bedoeld om te voorkomen dat verzoekers om internationale bescherming tussen staten zouden 'zweven',[34] vertoont de werking evenwel structurele tekortkomingen,[35] waardoor er twijfel rijst of de oorspronkelijke doelstelling kan worden verwezenlijkt. Het beginsel van wederzijds vertrouwen veronderstelt een gelijkwaardig beschermingsniveau binnen de EU.[36] In de praktijk zijn er evenwel grote verschillen tussen lidstaten wat betreft opvang, huisvesting, sociale rechten en mogelijkheden tot integratie.[37] Die verschillen beïnvloeden de keuzes en de trajecten van personen die internationale bescherming zoeken en vormen een belangrijke drijfveer voor secundaire migratie binnen de EU. De afgelopen jaren is de focus verschoven naar de aanpak van personen die internationale bescherming genieten en hun migratietraject binnen de EU voortzetten.[38] Die verschuiving komt onder meer tot uiting in de maatregelen die in het kader van het migratie- en asielpact van de EU (hierna: het EU-pact)[39] zijn aangenomen om secundaire bewegingen, met name van begunstigden van bescherming,[40] te ontmoedigen en hun traceerbaarheid te verbeteren.[41]

---

30 EMN Glossary.

31 S. Carrera *et al.*, When mobility is not a choice, Problematising asylum seekers' secondary movements and their criminalisation in the EU, CEPS Papers, december 2019, p. 4. Zie eveneens de artikelen 17 en 19, §1, c) AMMR, die de mogelijkheid uitsluiten voor de verzoeker om te kiezen in welke lidstaat hij zijn VIB indient.

32 UNHCR, Onward movement of asylum-seekers and refugees: Discussion paper prepared for the Expert Roundtable on Onward Movement, 25 september 2015.

33 A. Hurwitz, "The 1990 Dublin Convention: A Comprehensive Assessment", *International Journal of Refugee Law*, 1999; S. Fratzke, *Not Adding Up: The Fading Promise of Europe's Dublin System*, Migration Policy Institute, 2015.

34 UNHCR, Revisiting the Dublin Convention – Some reflections by UNHCR in response to the Commission staff working paper.

35 EC, Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, Naar een hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel en een verbetering van de legale mogelijkheden om naar Europa te komen, COM/2016/0197 *final*.

36 Op basis van dat beginsel wordt er verondersteld dat de lidstaten het Unierecht en in het bijzonder de grondrechten naleven: (HvJ) (GK), *Aranyosi en Căldăraru*, 5 april 20216, gevoegde zaken C-404/15 en C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198). Het beginsel werd aanvankelijk vastgelegd in meerdere rechtsinstrumenten die aan de basis liggen van het gemeenschappelijke Europese asielsysteem (hierna: GEAS), waaronder de Dublin III-verordening (EU) Nr. 604/2013, de "kwalificatierichtlijn" 2011/95/EU, de "procedurerichtlijn" 2013/32/EU, de "opvangrichtlijn" 2013/33/EU.

37 EPRS, Secondary movements of asylum seekers in the EU asylum system, juni 2024.

38 EMN België, *Secundaire bewegingen van personen die internationale bescherming genieten*, 2022; EPRS, *op. cit.*, p. 8.

39 Europese Commissie, Pact on Migration and Asylum – A common EU system to manage migration, 21 mei 2024.

40 Zie bijvoorbeeld artikel 40 van Verordening (EU) 2024/1347 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en betreffende de inhoud van die bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB* L, 22 mei 2024.

41 Zie artikel 3, §2 van Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van "Eurodac" voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad, *PB L*, 2024/1358, 22 mei 2024.

In deze katern wordt er eerst ingegaan op de nieuwe regelgeving vervat in het EU-pact. Op de achtergrond van de nieuwe instrumenten van het EU-pact speelt de ambitie om de secundaire bewegingen tegen te gaan. In dit onderdeel ontleedt Myria die maatregelen en hun impact op het vlak van de grondrechten. Vervolgens analyseert Myria de evoluties inzake wetgeving en rechtspraak rond de behandeling van begunstigden om internationale bescherming ("M-status"). Tot slot worden de "Dublin-overdrachten" vanuit België uitvoerig bestudeerd, met bijzondere aandacht voor de rol van het "centrum van Zaventem" bedoeld voor personen die hun procedure voor internationale bescherming in een andere lidstaat moeten voortzetten.

Nieuwe regelgeving onder het EU-pact: een arsenaal van maatregelen om de strijd aan te binden met secundaire bewegingen

Het jaar 2025 heeft een periode van verregaande veranderingen ingeluid op het vlak van het beheer van en het toezicht op de (binnen- en buiten)grenzen van de Europese Unie. Net als de meeste lidstaten heeft België de tenuitvoerlegging van het migratie- en asielpact in juni 2026 voorbereid (en daar zelfs op geanticipeerd). Dit EU-pact, dat op 14 mei 2024 werd aangenomen door de Raad van de Europese Unie, bestaat uit elf wetteksten, hoofdzakelijk verordeningen. De doelstelling om de strijd aan te binden met secundaire bewegingen speelt mee op de achtergrond in de vele voorschriften van de verordeningen. Hoewel de verordeningen een directe werking hebben, moest er op Belgisch niveau het een en ander aan worden aangepast. Zo werden op wetgevend vlak twee wetten aangenomen die ons nationaal recht in lijn moeten brengen met de nieuwe bepalingen in de instrumenten van het EU-pact.[42] Een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen (hierna: opvangwet) wordt momenteel nog besproken binnen de regering-De Wever.[43] Bij de afwegingen die de Belgische staat heeft gemaakt rond de tenuitvoerlegging van het EU-pact is er vaak gekozen voor de meest restrictieve optie in het licht van de bescherming van de grondrechten. Ook het voorkomen en bestraffen van secundaire bewegingen staan er centraal. Die maatregelen worden hieronder een voor een ontleed.

Versterkt afschrikkingsmechanisme voor secundaire bewegingen

Verordening 2024/1351 betreffende asiel- en migratiebeheer (hierna: AMMR)[44] vervangt de vorige, zogenaamde "Dublin III"-verordening[45]. In de overwegingen worden meermaals "niet-toegestane verplaatsingen tussen de lidstaten" aangehaald die moeten worden ontmoedigd.[46] De AMMR verbiedt deze expliciet.[47] Die verordening legt ook een jaarlijkse cyclus voor migratiebeheer vast, die verder wordt toegelicht.

De criteria om de verantwoordelijkheid van de lidstaten te bepalen blijven grotendeels onveranderd. Op één cri-

42 Wet van 16 juni 2026 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie- en asielpact van de Europese Unie, *BS*, 19 juni 2026; Wet van 17 juni 2026 betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *BS*, 19 juni 2026.

43 Ministerraad 23 december 2025.

44 Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013, *PB* L van 22 mei 2024.

45 Verordening (EU) nr. 604/2023 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking), *PB* L 180 van 29 juni 2013, p. 31.

46 Overwegingen 4, 28, 33, 53, 58 en 59 AMMR.

47 Artikel 17(1) AMMR: "Een verzoek om internationale bescherming wordt gedaan en geregistreerd in de lidstaat van eerste binnenkomst". Zie ook artikel 17(4) AMMR.

terium na,[48] komt de volgorde waarin de criteria moeten worden toegepast zo grotendeels overeen met die in de voormalige Dublin III-verordening.[49] Het bijzonder controversiële principe van het "eerste land van binnenkomst" blijft gelden.[50] De verantwoordelijkheid die uit dat principe voortvloeit verloopt twintig maanden (in plaats van twaalf) na de datum van het irregulier overschrijden van de grens.[51] Het is nu mogelijk om een niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna: NBMV) over te dragen naar de lidstaat waar het eerste verzoek om internationale bescherming werd ingediend.[52] Als een verzoeker om internationale bescherming een bedreiging vormt voor de binnenlandse veiligheid, is de lidstaat die de veiligheidscontrole uitvoert de verantwoordelijke lidstaat en kan er geen verzoek tot overname worden verstuurd.[53] Het begrip "systeemfouten" dat in de Dublin III-verordening stond en een overdracht in de weg kon staan, komt niet langer voor in de AMMR.[54] Toch blijft het relevant om bij het evalueren van de risico's in individuele dossiers rekening te houden met de lessen uit de rechtspraak van de Europese hoven over structurele tekortkomingen in een lidstaat die bij een overdracht afbreuk kunnen doen aan artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) of artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: EU-handvest).[55]

Vanuit een streven naar efficiëntie en snelheid, zijn de termijnen voor alle procedures voor het bepalen en uitvoeren van overdrachten over de hele lijn ingekort.[56] Om te vermijden dat de verantwoordelijkheid verschuift naar de "bestemmingslanden" als gevolg van het gedrag van de verzoeker,[57] werd er een andere tijdslimiet ingevoerd. In een reeks hypothesen[58], beschikt de lidstaat waar een verzoek om internationale bescherming wordt ingediend voortaan over een maximale termijn van drie jaar om de overdracht naar de verantwoordelijke lidstaat uit te voeren (in plaats van achttien maanden vroeger).[59] Het Belgische recht voorziet zo in de mogelijkheid om een beslissing tot verlenging van de overdrachtstermijn te nemen, van zes maanden direct naar drie jaar.[60] Een dergelijke termijn staat in schril contrast met de doelstelling inzake doeltreffendheid, zoals beschreven in de overwegingen van de AMMR.[61]

Wat het recht op opvang betreft, voorziet het EU-pact in nieuwe maatregelen om secundaire bewegingen te ontmoedigen. Zo heeft de verzoeker die zich in een andere lidstaat bevindt dan die waarin hij volgens de verantwoordelijkheidscriteria vereist wordt aanwezig te zijn vanaf de kennisgeving van het overdrachtsbesluit – en zonder de uitkomst van het beroep af te wachten – er geen of niet langer recht op de opvangvoorzieningen zoals vastgelegd in de nieuwe opvangrichtlijn.[62] De lidstaat in kwestie moet de personen wel "een levensstandaard […] waarborgen die in overeenstemming is met het Unierecht, met inbegrip van het Handvest, en internationale verplichtingen".[63] Dat begrip wordt evenwel niet nader toegelicht.

Personen die een verzoek om internationale bescherming (VIB) indienen na een secundaire beweging van de ene lidstaat naar een andere krijgen een beperktere toegang tot de asielprocedure. Zo bepaalt artikel 41 van de nieuwe verordening 2024/1348 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming (hierna: asielprocedureverordening) dat het verzoek om bescherming impliciet wordt ingetrokken als de verzoeker die zijn verzoek heeft ingediend in een andere lidstaat dan de verantwoordelijk geachte lidstaat niet in die lidstaat aanwezig blijft in afwachting van de vaststelling van de verantwoordelijke lidstaat of de uitvoering van de overdrachtsprocedure.

De kwalificatieverordening 2024/1347 voorziet in een bijkomende afschrikkingsmaatregel voor begunstigden van internationale bescherming die zich zonder verblijfsrecht in een andere lidstaat bevinden. Zo kunnen bepaalde periodes buiten beschouwing worden gelaten bij de berekening voor het verkrijgen van de status van langdurig ingezetene.[64]

---

48 In artikel 30 AMMR wordt een nieuw criterium rond het bekomen van een diploma ingevoerd.

49 F. Maiani, "Responsibility-determination under the new Asylum and Migration Management Regulation: plus ça change…", *EU Migration Law blog*, 18 juni 2024.

50 ECRE, *Comments Paper on the Regulation on Asylum and Migration Management*, 10 mei 2024; Forum réfugiés, *Pacte sur la migration et l'asile: focus sur le règlement "Gestion"*, 14 maart 2024.

51 Artikel 13 AMMR.

52 Artikel 25 AMMR.

53 Artikel 16.4 AMMR.

54 Dat concept stond in artikel 3.2 van de Dublin III-verordening, maar wordt niet vermeld in artikel 18 van de AMMR.

55 EHRM, *M.S.S. t. België en Griekenland,* 21 januari 2011, verzoekschrift nr. 30696/09; HvJ (GK), 21 december 2011, HvJ (GK) *N.S. t. Secretary of State for the Home Department* en *M.E. e.a.*, 21 december 2011, gevoegde zaken C411/10 en C493/10.

56 Zie hoofdstuk V "Procedures" van de AMMR.

57 Overweging 59 AMMR.

58 In geval van onderduiken, fysiek verzet tegen de overdracht, het zich opzettelijk ongeschikt maken voor de overdracht of het niet voldoen aan de medische vereisten voor de overdracht (zie artikel 46, lid 2 AMMR).

59 Artikel 41 AMMR.

60 Artikel 51/5/2 van de verblijfswet.

61 De term "doeltreffendheid" komt negen keer voor in de overwegingen van de AMMR.

62 Artikel 18 AMMR; artikel 21 van richtlijn 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming, *PB* L, 2024/1346, 22 mei 2024 (hierna: opvangrichtlijn).

63 Artikel 21 opvangrichtlijn.

64 Artikel 40 van de verordening (EU) van het Europese Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of

Die regeling zorgt ervoor dat de verantwoordelijkheid ligt en blijft liggen bij de landen aan de buitengrenzen van de EU, zoals Griekenland en Italië. Zij zullen voornamelijk de verantwoordelijkheid blijven dragen voor personen die in de EU aankomen op zoek naar internationale bescherming. Deze verantwoordelijkheid wordt evenwel gecompenseerd door solidariteitsmechanismen, die verderop zullen worden besproken. **De "bestemmingslanden", zoals België, krijgen op hun beurt alsmaar restrictievere middelen** om secundaire bewegingen te ontmoedigen, zoals het verlengen van de overdrachtstermijn en het inperken van het recht op opvang. In de verschillende fasen van het traject van een verzoeker om internationale bescherming: van de indiening van een verzoek, tot de bepaling van de verantwoordelijke lidstaat, van de eventuele overdracht, tot de erkenning (of weigering) van een beschermingsstatus, heeft een niet-toegestane verplaatsing naar een andere lidstaat aanzienlijke procedurele en materiële gevolgen.

Uitholling van het recht op een doeltreffend rechtsmiddel

Het recht op een doeltreffend rechtsmiddel wordt gegarandeerd in artikel 13 van het EVRM, alsook in artikel 47 van het EU-handvest. In de overwegingen van de asielprocedureverordening en de AMMR wordt er meermaals naar verwezen.[65] Toch wordt dat grondrecht in verschillende bepalingen van het EU-pact en bij de uitvoering ervan in België aangetast. Myria zet hieronder de maatregelen uiteen die specifiek gericht zijn op het voorkomen van secundaire bewegingen, zonder daarbij exhaustief te zijn. In deze is het belangrijk om aan te stippen dat de afschaffing van de vereiste om een formele beslissing te nemen tot verlenging van de overdrachtstermijn die hierna wordt geanalyseerd eveneens bijdraagt aan die uitholling van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel.

Een eerste hervorming inzake rechtsmiddelen die voortvloeit uit het EU-pact betreft het "recht om te blijven" tijdens het onderzoek van het beroep tegen een beslissing inzake een verzoek om bescherming. Krachtens artikel 68 van de asielprocedureverordening heeft de verzoeker om internationale bescherming het recht om op het grondgebied van een lidstaat te blijven, wat inhoudt dat "de gevolgen van een terugkeerbesluit automatisch worden geschorst" tijdens de termijn om beroep in te stellen en tijdens de behandeling van dat beroep, als het binnen de wettelijke termijnen werd ingesteld. Er is voorzien in een reeks uitzonderingen. In het algemeen heeft de verzoeker die beroep instelt tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing genomen krachtens artikel 38, §1 van de asielprocedureverordening niet het recht om tijdens de procedure op het grondgebied te blijven.[66] Het gaat om niet-ontvankelijkheidsbeslissingen in dossiers betreffende een "veilig land van herkomst", een "veilig derde land", een persoon die internationale bescherming geniet in een andere lidstaat, hervestiging door een internationaal strafgerecht en een als "laattijdig" beschouwd verzoek om bescherming. In die gevallen kan de verzoeker evenwel aan de bevoegde rechter vragen hem het recht toe te kennen om op het grondgebied van de lidstaten te blijven in afwachting van de uitkomst van het beroep.[67] Ondanks deze procedurele nuance voert de asielprocedureverordening zo een belangrijke wijziging in het Belgische recht in, namelijk de afschaffing van de automatische schorsende werking van het beroep van de verzoeker die al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat ("M-status"). **Deze evolutie vormt een achteruitgang op het vlak van de toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte voor deze categorie verzoekers, die afhankelijk blijven van een verzoek dat uitdrukkelijk in het beroep moet worden gemotiveerd en van de beoordeling door de rechter**.

De verzoeker die beroep instelt tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing genomen naar aanleiding van een volgend verzoek wordt eveneens uitgesloten van het recht om tijdens de behandeling van dat beroep op het grondgebied te blijven. Deze categorie wordt bovendien uitgesloten van de hierboven vermelde procedure om het recht om te blijven te verzoeken, wanneer het verzoek uitsluitend werd ingediend om de uitvoering van een beslissing te vertragen of wanneer het gaat om een tweede volgend verzoek. Deze laatste uitzondering bestond al in België, aangezien bepalingen van de verblijfswet reeds voorzagen dat het beroep tegen een negatieve beslissing naar aanleiding van een volgend verzoek geen schorsende werking had in gevallen die in wezen vergelijkbaar zijn met die waarin het Pact voorziet.[68] Deze uitzonderingen zijn nu opgenomen in de wet betreffende de RvV.[69] Dat deze uitzonderingen geen nieuwigheid vormen in België doet niets af aan de

staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB* L, 22 mei 2024.

65 Overwegingen 40, 87 en 91 asielprocedureverordening; overweging 62 van de AMMR.

66 Artikel 68, §3, b) asielprocedureverordening.

67 Artikel 68, §5 asielprocedureverordening en artikel 2.29, §2 verblijfswet.

68 Artikel 39/70 verblijfswet.

69 Artikel 2.29, §3 wet betreffende de RvV.

bezorgdheden over de beperkingen die zij inhouden voor verzoekers om hun recht op een rechtsmiddel daadwerkelijk uit te oefenen. Ook UNHCR heeft in zijn advies over het wetsontwerp betreffende de RvV bedenkingen geuit op dit punt.[70] **Myria pleit, net als UNHCR, voor een restrictieve toepassing door de autoriteiten van het ontbreken van een schorsende werking en dat het in artikel 68 van de Europese verordening vermelde beginsel van non-refoulement gepaard gaat met daadwerkelijke procedurele waarborgen, met name door toegang tot juridische bijstand en vertegenwoordiging binnen passende termijnen te verzekeren**.

De asielprocedureverordening somt een hele reeks gevallen op waarin de lidstaten een verzoek om bescherming als impliciet ingetrokken moeten verklaren, gaande van het niet meewerken tot het indienen van een verzoek in een andere lidstaat dan diegene die verantwoordelijk is.[71] Die regeling gaat verder dan hetgeen was voorzien in de procedurerichtlijn 2013/32[72]: artikel 28 van die richtlijn voorzag immers alleen in vermoedens en in een "gratieperiode" van negen maanden waarbinnen het dossier opnieuw kon worden geopend. Deze waarborgen zijn inmiddels geschrapt uit de asielprocedureverordening. Daarnaast moet er worden opgemerkt dat in België de beroepstermijn tegen deze beslissingen van impliciete intrekking in de wet betreffende de RvV op tien dagen is vastgelegd[73]. Het aantal definitieve afwijzingsbeslissingen die in werkelijkheid beslissingen van impliciete intrekking zijn dreigt daardoor aanzienlijk toe te nemen in de lidstaten. Verzoekers van wie het dossier in een lidstaat werd afgesloten door een impliciete intrekking en die vervolgens een verzoek indienen in een andere lidstaat zullen automatisch worden beschouwd als verzoekers die een volgend verzoek indienen.[74] Het onderzoek van de risico's in het kader van een dergelijk volgend verzoek zal voortaan beperkt blijven tot het onderzoek naar de "nieuwe elementen" (die evenwel in aanmerking moeten worden genomen wanneer het gaat om een volgend verzoek in een dossier dat impliciet werd afgesloten). Concreet houdt het onderzoek van een volgend verzoek voor de betrokkene in dat de bevoegde autoriteit kan afzien van een gehoor en zich uitsluitend kan baseren op schriftelijke verklaringen,[75] dat de betrokkene wordt onderworpen aan een ontvankelijkheidsprocedure (zonder onderzoek ten gronde), die binnen de twee maanden na de indiening moet worden afgerond, dat hij maar beschikt over een korte beroepstermijn (tussen vijf en tien dagen) tegen een eventuele niet-ontvankelijkheidsbeslissing,[76] en dat hij in bepaalde hierboven beschreven gevallen wordt uitgesloten van het recht om op het grondgebied te blijven tijdens het onderzoek en de beroepsprocedure. **Dat alles doet vrezen voor een onvolledig en beperkt onderzoek van de risico's in het licht van artikel 3 EVRM voor deze groep verzoekers van wie het eerste verzoek werd afgesloten door een beslissing van impliciete intrekking**.

Op het vlak van een beroep tegen een beslissing inzake een "Dublin-overdracht" ziet Myria meerdere beperkingen. De AMMR laat de lidstaten vrij om de beroepstermijn voor het aanvechten van overdrachtsbesluiten vast te leggen op een periode van één tot drie weken.[77] In de wet betreffende de RvV heeft de Belgische staat gekozen voor een standaardtermijn van tien dagen om die beslissingen te betwisten (ook in geval van niet-detentie),[78] waardoor die termijn zakt van dertig naar tien dagen. **Dergelijke ingekorte termijnen vormen een aanzienlijke achteruitgang in termen van effectieve toegang tot juridische bijstand**. Personen die onder de Dublinprocedure vallen zijn vaak nog maar net aangekomen op het Belgische grondgebied en hebben niet altijd een advocaat wanneer ze een "bijlage 26*quater*" (of "bijlage 25*quater*" aan de grens) krijgen. Zelfs als er onmiddellijk na de kennisgeving van een overdrachtsbesluit een advocaat wordt aangewezen (wat weinig waarschijnlijk is gezien de aanwijzingstermijnen), heeft die in de praktijk onvoldoende tijd om het administratieve dossier van de persoon op te vragen,[79] de persoon te ontmoeten en binnen de tien dagen een degelijk beroepsschrift op te stellen. In zijn advies vóór de goedkeuring van de wet betreffende de RvV, heeft de Orde van de Franstalige en Duitstalige balies die "inkorting van de beroeps- en uitspraaktermijn" overigens aan de kaak gesteld.[80]

In twee arresten over een prejudiciële vraag heeft het HvJ zich gebogen over de vraag of beroepstermijnen van tien tot vijf dagen tegen beslissingen van het CGVS

---

70 UNHCR, *Implementation of the EU Pact on Migration and Asylum in Belgium: UNHCR observations on the draft law on the Council for Alien Law Litigation*, mei 2026.

71 Artikel 41 asielprocedureverordening.

72 Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking), *PB* L 180/60.

73 Artikel 2.15, §2, 3°, b) wet betreffende de RvV.

74 Artikel 55 asielprocedureverordening.

75 Artikel 13, §11, 55, §4 asielprocedureverordening.

76 Artikel 67, §7 asielprocedureverordening.

77 Artikel 43, §2 van de AMMR.

78 Artikel 2.15 van de wet betreffende de RvV.

79 De wet betreffende de openbaarheid van bestuur legt een termijn van dertig dagen op om het administratief dossier over te maken (wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, *BS*, 30 juni 1994).

80 Advies van de OBFG over het RvV-wetsontwerp, niet-gepubliceerd.

in overeenstemming zijn met het Unierecht.[81] De complexiteit van het dossier, de bewaring en de concrete naleving van de procedurele garanties zijn allemaal elementen waarmee een nationale rechterlijke instantie rekening moet houden bij de beoordeling van de vraag of een termijn materieel toereikend is om een doeltreffend rechtsmiddel voor te bereiden en in te stellen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van zijn kant heeft in de zaak *I.M. t. Frankrijk*[82] geoordeeld dat een Soedanese asielzoeker door de versnelde procedure niet had kunnen beschikken over een daadwerkelijk rechtsmiddel in de zin van artikel 13 van het EVRM, in samenhang met artikel 3. Om te beoordelen of een beroep praktisch toegankelijk was, heeft het Hof rekening gehouden met factoren die verband hielden met de automatische indeling van een verzoek in een prioritaire procedure, de korte beroepstermijnen en de materiële en procedurele moeilijkheden om bewijzen te leveren. De daadwerkelijke uitvoering van de procedures die in het kader van het EU-pact zijn vastgelegd zal worden getoetst aan dergelijke markeringen die in de Europese rechtspraak zijn aangebracht.

Het onderzoek *ex nunc*[83] wordt ingevoerd voor beroepen tegen overdrachtsbesluiten,[84] wat betekent dat de RvV rekening kan houden met feiten die zich na het overdrachtsbesluit voordoen. Wel moet de draagwijdte van deze bepaling worden beperkt in het licht van artikel 43.1 van de AMMR, dat verschillende beperkingen op de uitoefening van het rechtsmiddel vastlegt. Zo stelt die bepaling dat de draagwijdte van een dergelijk rechtsmiddel is beperkt tot een beoordeling van de vraag of de overdracht voor de betrokken persoon een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling inhoudt in de zin van artikel 4 van het Handvest, en van de vraag of er sprake is van omstandigheden na het overdrachtsbesluit die bepalend zijn voor de juiste toepassing van de AMMR. Ook het beginsel van loyale procesvoering moet worden gewaarborgd, op grond waarvan er van de eiser mag worden verwacht dat die nieuwe elementen zo snel mogelijk aanvoert.[85] De interpretatie van die voorwaarden zal aan de rechter worden overgelaten, die in deze over een zekere beoordelingsmarge beschikt. **Myria roept op tot een voorzichtige en redelijke interpretatie van die voorwaarden om te voorkomen dat de grondrechten van die personen in het gedrang komen**. Als latere elementen doen vermoeden dat er een mogelijk risico bestaat op een schending van artikel 3 of artikel 8 van het EVRM of van het beginsel van non-refoulement, mogen die niet louter op procedurele gronden terzijde worden geschoven. Het HvJ heeft verduidelijkt dat de nationale rechter de beoordeling van het bestaan van "systeemfouten" in het land van de Dublin-overdracht moet uitdiepen en actualiseren in het licht van alle beschikbare en relevante gegevens, zonder dat er een procedurele beperking wordt toegestaan.[86]

AANBEVELING

Myria stelt vast dat er meerdere beperkingen zijn bij de uitoefening van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor personen die zich verplaatsen naar een andere lidstaat dan de lidstaat die verantwoordelijk is voor hun asielaanvraag. Myria stelt zich vragen bij de doeltreffendheid van die maatregelen om secundaire bewegingen binnen de EU tegen te gaan. Myria herinnert eraan dat die beperkingen niet mogen worden toegepast ten koste van het recht van elke asielzoeker op een beoordeling ten gronde van zijn verzoek om bescherming, en beveelt aan om, wat volgende verzoeken om bescherming betreft, te kiezen voor de benadering die de rechten het meest beschermt en erop toe te zien dat de procedurele waarborgen die het beginsel van non-refoulement omvatten, worden nageleefd, zodat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte daadwerkelijk kan worden uitgeoefend.

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Eurodac: de nieuwe (mega)database

De Eurodac-verordening is een pijler van het EU-pact die bepalend is voor de goede werking van al de hierbo-

81 HvJ, *JP t. Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen*, 9 september 2020, zaak C651/19, punt 57; HvJ, *T.H.C. t. Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen*, 11 februari 2021, zaak C755/19.

82 EHRM, *I.M. t. Frankrijk*, 2 februari 2012, verzoekschrift nr. 9152/09.

83 Een onderzoek *ex nunc* wordt als volgt gedefinieerd: "de rechter plaatst zich voor zijn onderzoek in het heden en mag rekening houden met feiten en elementen die nog niet voorlagen op het ogenblik van de bestreden beslissing" (artikel 1.7, 23° van de wet betreffende de RvV).

84 Artikel 2.59 van de wet betreffende de RvV.

85 Artikelen 2.2 en 2.20 wet betreffende de RvV.

86 HvJ, *RL en QS t. Bundesrepublik Deutschland*, 19 december 2024, zaak C-185/24.

ven genoemde maatregelen. Met de herschikking van de verordening wordt er beoogd om van Eurodac een (mega)database te maken voor het beheer van asiel en migratie op Europees niveau. Zo wordt het toepassingsgebied van het systeem uitgebreid naar nieuwe categorieën van migranten (asielzoekers, personen die irregulier in de Europese Unie aankomen en personen in irregulier verblijf, maar ook personen die internationale bescherming genieten en, op termijn, personen die tijdelijke bescherming genieten), de leeftijd van de betrokken personen (het systeem bevat de gegevens van kinderen van zes jaar en ouder) en de inhoud van de geregistreerde persoonsgegevens (biometrische gegevens, inclusief vingerafdrukken en gezichtsafbeeldingen, identiteitsdocumenten en veiligheidsmeldingen). Op termijn moet de database interoperabel worden met andere Europese databases,[87] zoals het *Entry Exit System* (EES), het Schengen-informatiesysteem (SIS) of nog het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (ETIAS). Eurodac moet zo bijdragen aan de detectie van secundaire bewegingen binnen de Unie en hun tracering in verschillende databases.

In België is de implementatie van de Eurodac-verordening in de eerste plaats een operationele uitdaging.[88] De paar bepalingen ter zake in de uitvoeringswet van het EU-pact hebben met name betrekking op de verwerking van persoonsgegevens en de waarborgen bij het gebruik van dwangmaatregelen voor de registratie van biometrische gegevens. Artikel 74/22 van de verblijfswet schrijft de verplichting om biometrische gegevens te verstrekken voor als een gevolg van de medewerkingsplicht.[89] De weigering om biometrische gegevens te verstrekken wordt voortaan opgenomen als een grond voor impliciete intrekking van het VIB.[90] **De gevolgen van een dergelijke weigering reiken dus heel ver en het is van essentieel belang dat de betrokkenen daarover naar behoren worden geïnformeerd**. De Eurodac-verordening voorziet overigens in bijkomende waarborgen met betrekking tot de informatie die aan minderjarigen moet worden verstrekt.[91] Alleen de politiediensten mogen dwang gebruiken als iemand weigert om zijn biometrische gegevens te verstrekken, en dat binnen de grenzen van artikel 37 van de wet op het politieambt (hierna: WPA). Zoals het Controleorgaan op de politionele informatie aanstipt in zijn advies over het wetsontwerp, is het twijfelachtig of het bovengenoemde artikel 37 een toereikende juridische grondslag biedt voor dat soort operaties.[92] Het gaat hier immers niet louter om het uitoefenen van dwang: de dwang maakt deel uit van een bredere doelstelling, namelijk het verzamelen van biometrische gegevens. Voor die nieuwe bevoegdheid voor de politieambtenaren zou een specifieke bepaling nodig zijn, zoals dat ook het geval is voor het aanleggen van handboeien, het controleren van de identiteit of het fouilleren. Voor die bevoegdheden zijn er telkens specifieke bepalingen opgenomen in de WPA.

AANBEVELING

Myria beveelt daarom aan om het wettelijke kader rond het gebruik van dwang door de politiediensten bij de registratie van biometrische gegevens met het oog op de uitvoering van de Eurodac-verordening te verduidelijken. Bovendien betreurt Myria het dat het Belgische recht in geen enkele aanvullende waarborg voorziet voor kwetsbare personen en minderjarigen[93] die aan deze maatregelen kunnen worden onderworpen.

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Nieuw solidariteitsmechanisme tussen de lidstaten

De nieuwe asiel- en migratiebeheerverordening is gestoeld op de "beginselen van solidariteit en een billijke verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten".[94] Om die beginselen in de praktijk te brengen, heeft de Europese wetgever een **technisch en geproceduraliseerd solidariteitsmechanisme** ingevoerd, met een jaarlijkse cyclus inzake migratiebeheer. De cyclus wordt gecoördineerd door de Europese Commissie. In eerste instantie beoordeelt de Commissie jaarlijks de algemene migratiesituatie in elke lidstaat, op basis van een analyse

87 Interoperabiliteit betekent dat één Europees zoekportaal de simultane opzoeking in de verschillende databases zal toelaten op basis van een naam, vingerafdrukken of gezichtsafbeeldingen. De wettelijke grondslag voor deze interoperabiliteit ligt vast in verordening (EU) 2019/81715.

88 Zie de maatregelen die zijn vastgesteld in het implementatieplan voor het Pact van de Belgische staat ("*National implementation plan*").

89 Voor een kritische analyse van die bepaling, zie Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2025*, katern "Terugkeer, detentie en verwijdering".

90 Artikel 41 asielprocedureverordening.

91 Artikel 42, lid 2 van de Eurodac-verordening.

92 Wetsontwerp van 12 maart 2026 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie- en asielpact van de Europese Unie, *Parl. St.*, Kamer, nr. 56 1401/001, advies van het Controleorgaan op de politionele informatie, § 55, p. 615.

93 Artikel 14 van de Eurodac-verordening voorziet in aanvullende waarborgen voor minderjarigen.

94 Overwegingen 1, 3, 4, 9 en 40 AMMR.

waarvoor er kwantitatieve en kwalitatieve gegevens worden gecombineerd. **Onder deze parameters worden de cijfers inzake secundaire bewegingen tussen de lidstaten in aanmerking genomen**.[95] Die evaluatie vormt vervolgens de basis voor een uitvoeringsbesluit waarin er wordt bepaald welke lidstaten onder migratiedruk staan, aan een risico van migratiedruk zijn blootgesteld of worden geconfronteerd met een significante migratiesituatie. In tweede instantie beschikken de lidstaten die worden opgeroepen om bij te dragen aan de "solidariteitspool" over een zekere beoordelingsmarge wat de vorm van hun bijdragen betreft. Ze kunnen bijdragen in de vorm van "personen", bijvoorbeeld via herplaatsingen of een verschuiving van verantwoordelijkheid, in de vorm van financiële bijdragen of in de vorm van andere operationele ondersteuningsmaatregelen.

In haar eerste jaarlijkse cyclus inzake migratiebeheer[96] heeft de Europese Commissie vastgesteld dat vier lidstaten onder migratiedruk staan en dat twaalf lidstaten, waaronder België, aan een risico op migratiedruk zijn blootgesteld.[97] Zes staten tot slot worden geconfronteerd met een significante migratiesituatie. In deze context heeft België, net als de meeste lidstaten, verklaard te kiezen voor financiële bijdrages.[98] Er is een "veiligheidsnet" dat bestaat uit solidariteitscompensaties (*solidarity offsets*) wanneer de door de bijdragende lidstaten aangegane hervestigingsverbintenissen niet zijn uitgevoerd. Deze compensaties kunnen overigens in bepaalde gevallen op dwingende wijze worden toegepast.[99] Gezien het grote aantal staten dat aan een "risico" wordt blootgesteld of "onder druk" staat, en gezien het beperkte gebruik van de herplaatsingsmechanismen, uiten meerdere waarnemers,[100] waaronder Myria, **bedenkingen bij de effectieve doeltreffendheid van het solidariteitsmechanisme**. Zij vrezen dat het hoofdzakelijk zal leiden tot financiële solidariteit, zonder bij te dragen aan een structureel herstel van het evenwicht in de verantwoordelijkheden tussen lidstaten.

95 Het aantal verzoeken tot overname en het aantal ter kennis gebrachte overdrachtsbesluiten vormen voortaan relevante criteria bij de jaarlijkse beoordeling (artikel 9 AMMR).

96 EC, *First European Annual Asylum and Migration Report*, 11 november 2025.

97 EC, *Décision d'exécution déterminant les États membres sous pression migratoire*.

98 Council implementing decision on the establishment of the annual solidarity pool for 2026, 18 december 2025.

99 Artikel 63 AMMR.

100 ECRE, *First Annual Migration Management Cycle*, november 2025.

De Belgische strijd tegen secundaire bewegingen van personen met een M-status

Op Belgisch niveau wordt er sinds 2024 verhoogde aandacht besteed aan personen met een zogenaamde "M-status", dat wil zeggen personen die al internationale bescherming genieten in een andere EU-lidstaat en in België opnieuw bescherming aanvragen. Dergelijke aanvragen worden in het politieke debat vaak als misbruik bestempeld. Hoewel situaties van misbruik voorkomen, roept Myria op om ook oog te hebben voor verklaringen die verband houden met structurele tekortkomingen binnen het Europese asielstelsel. Hoewel het Europese beleid uitgaat van wederzijds vertrouwen en een gelijkwaardig beschermingsniveau binnen de EU, bestaan er in de praktijk aanzienlijke verschillen tussen lidstaten op het vlak van opvang, huisvesting, sociale rechten en integratiemogelijkheden. Deze ongelijkheden beïnvloeden de keuzes en trajecten van personen die internationale bescherming zoeken, en vormen een belangrijke drijfveer achter secundaire migratie binnen de Europese Unie.

In dit onderdeel wordt er stilgestaan bij de cijfers en de prioritaire behandeling van dossiers van personen met een M-status. Hoewel er in beginsel wordt uitgegaan van voldoende bescherming in een andere lidstaat, staat het vertrouwensbeginsel voor bepaalde lidstaten onder druk in de rechtspraak. Zo blijft de situatie voor statushouders in Griekenland precair en problematisch. In 2025 nam de federale regering ook een aantal zogenaamde crisismaatregelen die een grote impact hadden op M-statushouders. We nemen die maatregelen onder de loep.

Cijfers en praktijk: prioritaire behandeling door het CGVS

Het CGVS behandelt de dossiers van personen met een M-status prioritair.[101]

In het kader van het *Belgian Operational Plan* 2025-2026 werd er operationele ondersteuning gevraagd aan het Europese Asielagentschap (hierna: EUAA).[102] Achttien EUAA-experten werden ingezet om specifiek de ontvankelijkheid van dossiers van M-statushouders te behandelen. Eind 2025 hadden zij 1.234 ontvankelijkheidsinterviews afgenomen.[103] De EUAA-experten staan uitsluitend in voor het afnemen van de interviews. De analyse en besluitvorming gebeuren door de *protection officers* van het CGVS.[104]

De prioritaire behandeling van deze dossiers door het CGVS en de daling van het percentage toekenningen van internationale bescherming aan M-statushouders in België (zie cijfers, *infra*) kunnen voornamelijk worden verklaard door de gewijzigde politieke en administratieve aanpak inzake secundaire migratie, evenals door de informatie waarop het CGVS zich heeft gebaseerd om de effectiviteit van de internationale bescherming in Griekenland vast te stellen.

Cijfers rond M-statussen in België in 2025: minder verzoeken, meer beslissingen, minder bescherming, meer beroepen

Het CGVS stelt in zijn jaarlijkse statistische samenvatting van 2025[105] alsook in zijn jaarverslag 2025[106] een sterke daling vast van het aantal verzoeken van personen met een M-status: 2.629 personen in 2025, tegenover 4.825 personen in 2024. M-dossiers vertegenwoordigden in 2025 7,7% van het totale aantal verzoeken om internationale bescherming in België.

Daarentegen is het totale aantal niet-ontvankelijkheidsbeslissingen inzake M-dossiers sterk gestegen: 4.136 personen in 2025, versus 839 personen in 2024. In 2025 werden er voornamelijk dossiers behandeld van Palestijnse verzoekers die in een andere lidstaat internationale bescherming genieten, wat hoofdzakelijk aanleiding gaf tot niet-ontvankelijkheidsbeslissingen.[107]

101 CGVS, Jaarverslag 2025, p. 13.
102 CGVS, Jaarverslag 2024, p. 28; CGVS, Jaarverslag 2025, pp. 30-32.
103 CGVS, Jaarverslag 2025, p. 31.
104 CGVS, Operationele steun van het EUAA aan het CGVS, 7 februari 2025; CGVS, Jaarverslag 2025, pp. 30-32.
105 Beschikbaar op Asielstatistieken: Overzicht van 2025 | CGVS.
106 CGVS, Jaarverslag 2025, p. 6 (cijfers afkomstig van DVZ).
107 CGVS, Jaarverslag 2025, p. 15 (cijfers afkomstig van DVZ).

Er werd eveneens een forse daling vastgesteld van het aantal personen met een M-status die internationale bescherming kregen in België. In 2024 verkregen 1.434 personen met een M-status de vluchtelingenstatus en 28 subsidiaire bescherming. In 2025 (tot en met augustus) kregen 428 personen met een M-status de vluchtelingenstatus en 9 subsidiaire bescherming.[108]

Tegelijk stelt de Raad in zijn jaarverslag 2025[109] een aanzienlijke stijging vast van het aantal beroepen tegen niet-ontvankelijkheidsbeslissingen wegens een M-status. In 2025 behandelde de RvV 981 beroepen, tegenover 415 in 2024.

Wettelijk kader: wederzijds vertrouwen

Krachtens het beginsel van wederzijds vertrouwen hanteert het CGVS ten aanzien van M-statushouders een weerlegbaar vermoeden dat internationale bescherming in andere EU-lidstaten volstaat. Het CGVS kan hun verzoek niet-ontvankelijk verklaren op basis van artikel 57/6, §3, eerste lid, 3° van de verblijfswet en voor verzoeken die na 12 juni 2026 werden ingediend op grond van artikel 38, §1, c) asielprocedureverordening.[110] De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming rust op het CGVS, maar zodra er daaraan voldaan is, komt het aan de verzoeker toe om het bewijs te leveren dat hij of zij in de andere EU-lidstaat niet langer internationale bescherming geniet, of dat deze niet langer effectief is.

Rechtspraak: wederzijds vertrouwen onder druk

De praktijk en de rechtspraak inzake M-statushouders evolueren al meerdere jaren. Zoals in het kader aangegeven wordt, behandelde de RvV een groot aantal beroepen tegen niet-ontvankelijkheidsbeslissingen wegens een M-status. Een aanzienlijk deel van de uitgesproken arresten heeft betrekking op personen die al internationale bescherming kregen in Griekenland en Bulgarije.

Op 20 februari 2026 vernietigden de Verenigde Kamers van de RvV drie niet-ontvankelijkheidsbeslissingen van het CGVS rond verzoeken om internationale bescherming van Palestijnen die internationale bescherming hadden verkregen in Griekenland. De zaken betroffen begunstigden van internationale bescherming van wie de Griekse verblijfsvergunning ("ADET") was verlopen.

UITGELICHT: Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Verenigde Kamers, arresten 20 februari 2026[111]

De Raad herinnert eraan dat de situatie van statushouders in Griekenland moet worden beoordeeld aan de hand van objectieve en actuele informatie, om na te gaan of er tekortkomingen bestaan die een bijzonder hoge graad van ernst bereiken.[112] Volgens de beschikbare informatie blijft de situatie voor statushouders ernstig, met name wat huisvesting, werk, gezondheidszorg en toegang tot sociale rechten betreft. Hun situatie kan bijzonder precair worden door de alsmaar complexere procedures voor het verkrijgen of verlengen van verblijfsdocumenten. Bij gebrek aan een geldige ADET kunnen de betrokkenen tijdens de wachttijd voor de verlenging van hun verblijfsvergunning niet beschikken over Griekse documenten die hun de volledige toegang tot deze rechten en voordelen verlenen. Toch volstaat deze algemene situatie volgens de RvV niet om automatisch te concluderen dat de bescherming in Griekenland onvoldoende is of dat elke statushouder bij terugkeer in een toestand van heel verregaande materiële deprivatie terechtkomt. Daarom blijft een grondige individuele beoordeling noodzakelijk.

Bij die beoordeling moet er bijzondere aandacht uitgaan naar de eventuele kwetsbaarheid, het individuele profiel en de mate van zelfredzaamheid van de verzoeker. De Raad benadrukt daarbij het belang van een zorgvuldig onderzoek en

108 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 17 september 2025, pp. 31-32.

109 Beschikbaar op Jaarverslagen | RvV.

110 Artikel 57/6 §3, eerste lid, 3° Vw vormt de omzetting in Belgisch recht van het beginsel van wederzijds vertrouwen, vervat in artikel 33, lid 2, a) van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: procedurerichtlijn) en in artikel 38, 1, c) Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (hierna: asielprocedureverordening).

111 RvV nr. 341.503, RvV nr. 341.504 en RvV nr. 341.505 van 20 februari 2026. Concreet betreft het arrest nr. 341.503 een beslissing tot niet-ontvankelijkheid op grond van 57/6/2§1 Vw (volgend verzoek).

112 HvJ, *Ibrahim e.a.*, 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, nr. 88-89.

van het persoonlijke onderhoud bij het CGVS, evenals de noodzaak van een prospectieve analyse van het risico op extreme materiële deprivatie bij een terugkeer naar Griekenland. Hoewel persoonlijke keuzes van de verzoeker op zich geen afbreuk doen aan de bescherming die artikel 3 EVRM biedt,[113] verwacht het CGVS van de verzoeker dat hij redelijke inspanningen levert om de nodige documenten te verkrijgen.[114]

Aangezien een verlenging van de ADET alleen in Griekenland mogelijk is, moet er worden nagegaan of de persoon geen bijzondere kwetsbaarheden heeft, en over voldoende zelfredzaamheid, middelen, netwerk of ondersteuning beschikt om tijdens de wachtperiode toegang te krijgen tot huisvesting, gezondheidszorg, werk en sociale voorzieningen.

In de drie zaken in kwestie heeft de Raad geoordeeld dat het CGVS onvoldoende rekening had gehouden met de verklaringen en de bewijsstukken van de verzoekers. Volgens de RvV kan er zonder bijkomend onderzoek niet worden uitgesloten dat zij een bijzondere kwetsbaarheid vertonen die hen verhindert om hun rechten als statushouder daadwerkelijk uit te oefenen. Daarom vernietigt de RvV de drie niet-ontvankelijkheidsbeslissingen en beveelt hij een nieuw onderzoek naar de mogelijkheid voor de betrokkenen om bij terugkeer naar Griekenland in hun basisbehoeften te voorzien in afwachting van de verlenging van hun verblijfsvergunning.

Deze rechtspraak maakt duidelijk dat een beschermingsstatus niet volstaat wanneer statushouders geen effectieve toegang hebben tot hun grondrechten. Bij het beoordelen van de ontvankelijkheid, rekening houdend met alle gegevens van de zaak, moet er concreet en individueel worden onderzocht of de betrokkene bij terugkeer daadwerkelijk in staat zal zijn om in zijn basisbehoeften te voorzien. De analyse van de "bijzondere kwetsbaarheid" is in dit kader uiterst belangrijk en de bewijslast mag niet onevenredig op de verzoeker rusten: "hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal er van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een 'bijzondere kwetsbaarheid' aantonen".[115]

Hoewel het op het moment van de redactie van deze katern moeilijk is om de evolutie van de praktijk van het CGVS en van de rechtspraak van de RvV sinds de arresten van 20 februari 2026 volledig te analyseren, kunnen er al twee vaststellingen worden gemaakt. Ten eerste zijn er sinds deze arresten nieuwe rapporten gepubliceerd over begunstigden van internationale bescherming in Griekenland,[116] waaronder een *Country of Origin Information* (COI) Focus over de activering van het Griekse socialezekerheidsnummer ("AMKA") en de toegang tot de arbeidsmarkt[117] en een COI Focus over de toegang tot gezondheidszorg en het bezit van een AMKA[118]. Ten tweede wijst de beperkte rechtspraak van de RvV waarvan Myria sindsdien kennis heeft kunnen nemen op uiteenlopende praktijken, onder meer omdat de toepassing van het door de verenigde kamers ontwikkelde beoordelingskader in sterke mate afhankelijk blijft van de individuele omstandigheden van de verzoeker.[119]

Zoals de arresten van de RvV in verenigde kamers van 20 februari 2026 aantonen, blijft de situatie van statushouders in Griekenland precair en problematisch. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan eventuele factoren van kwetsbaarheid en aan de geldigheid van de administratieve documenten waarover begunstigden van internationale bescherming in Griekenland beschikken. De daadwerkelijke effectiviteit van die bescherming kan dan ook maar worden beoordeeld na een zorgvuldig en geïndividualiseerd onderzoek van hun situatie. Tegen deze achtergrond kan er niet zonder meer worden aangenomen dat M-statushouders misbruik maken van de asielprocedure of ten onrechte opvang krijgen, zoals in het politieke debat soms wordt gesuggereerd.[120]

---

113 In die zin, zie arrest RvV nr. 300.342 van 22 januari 2024 (VK).

114 Wat de vraag betreft in welke mate een verzoeker dergelijke inspanningen moet leveren, geeft de Raad aan dat de vereisten die op de verzoeker rusten in overeenstemming moeten zijn met Richtlijn 2011/95/EU en de uitoefening van de door het recht van de Europese Unie gewaarborgde rechten en voordelen niet bijzonder moeilijk of zelfs praktisch onmogelijk mogen maken.

115 Arrest RvV nr. 341.504 van 20 februari 2026, p. 44.

116 RSA, Recognised refugees 2026, Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights, april 2026.

117 COI Focus, Griekenland, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail, 13 februari 2026.

118 COI Focus, Griekenland, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA, 31 maart 2026.

119 De RvV bevestigt beslissingen tot niet-ontvankelijkheid van het CGVS (arrest nr. 341.530 van 23 februari 2026), vernietigt die (arrest nr. 344.955 van 17 april 2026), of hervormt ze om de verzoeker de vluchtelingenstatus toe te kennen (arrest nr. 341.740 van 24 februari 2026 en arrest nr. 345.181 van 21 april 2026, Franstalige rol). Dat laatste arrest is bijzonder interessant omdat het betrekking heeft op een beslissing die door het CGVS werd genomen na de arresten van 20 februari 2026: de rechter erkent de bijzondere kwetsbaarheid van de Palestijnse verzoeker en oordeelt dat hij voldoende concrete elementen heeft aangebracht om het vermoeden te weerleggen dat hij in Griekenland effectief bescherming geniet en er geen risico loopt op extreme materiële deprivatie, ook al blijft zijn verblijfsvergunning geldig.

120 N-VA, Minister Van Bossuyt over asielcijfers: "De ommekeer is ingezet, maar dit is pas het begin", 27 januari 2026; Anneleen Van Bossuyt, "Ministerraad keurt eerste maatregelenpakket goed voor minder migratie", 15 april 2025.

Crisismaatregelen in België, de centrale rol van M-statushouders

Het Belgische beleid inzake secundaire bewegingen sluit aan bij de bredere Europese evolutie,[121] waarbij het als problematisch wordt beschouwd dat personen die al bescherming genieten in een lidstaat doorreizen naar een andere lidstaat en daar opnieuw bescherming vragen. Vanuit het perspectief van de lidstaten kan dat leiden tot bijkomende druk op nationale opvang- en asielsystemen en tot een ongelijke verdeling van verantwoordelijkheden binnen de EU.

In het federale regeerakkoord van januari 2025[122] werd het beleid dan ook aangekondigd als "het strengste migratiebeleid ooit". Deze beleidslijn werd onder meer concreet uitgewerkt in de wetten van 14 juli 2025 tot wijziging van de opvangwet[123] en tot wijziging van de vreemdelingenwet[124], die een reeks "crisismaatregelen" invoeren voor M-statushouders.

De crisiswet: gelijkstelling met een volgend verzoek

Door deze wet aan te nemen, beoogde de wetgever enerzijds verzoeken van M-statushouders als "volgende verzoeker"[125] te registreren en anderzijds hun opvang te weigeren.[126] De memorie van toelichting bepaalt dat die wijzigingen tegemoetkomen "aan het regeerakkoord waarin er wordt gestreefd om secundaire migratie maximaal tegen te gaan".[127]

De crisiswet doorbreekt dus het onderscheid tussen de beide categorieën door verzoeken van personen met een M-status te kwalificeren als "volgende verzoeken". Dat heeft voornamelijk een impact op de toegang tot het opvangnetwerk.

Opvang als waarborg voor menselijke waardigheid

Na de wijziging van de opvangwet werd opvang geweigerd aan M-statushouders op basis van het nieuwe artikel 4, §1, 5° (beperking materiële hulp M-status).[128] Tussen augustus 2025 en maart 2026 boden 1.201 personen met een M-status zich aan. Voor 631 personen werd de materiële hulp beperkt. Meer dan een derde van deze beperkingen had betrekking op gezinnen met kinderen.[129] Alleen personen van wie de M-status laattijdig werd vastgesteld of die zich in een uitzonderlijke situatie bevonden (medische redenen, gezinshereniging, …), kregen nog toegang tot het opvangnetwerk. Alleenstaande mannen met een M-status werden systematisch uitgesloten van de wachtlijst of ervan verwijderd.

Deze praktijk staat op gespannen voet met het EU-recht, dat de lidstaten verplicht om voor alle verzoekers om internationale bescherming een levensstandaard te garanderen die in overeenstemming is met de mensenrechtennormen.[130] Volgens vaste rechtspraak van het HvJ vormt het recht op opvang een concrete tenuitvoerlegging van de vereisten van artikel 1 van het EU-Handvest, en is het een noodzakelijke voorwaarde voor een menswaardig bestaan.[131] Ook het EU-pact bevat duidelijk de verplichting voor lidstaten om voor "alle verzoekers een levensstandaard [te garanderen] overeenkomstig het Unierecht, met inbegrip van het Handvest, en andere internationale verplichtingen".[132]

---

121 Zie *supra* "Nieuwe regelgeving onder het EU-pact: een arsenaal aan maatregelen om secundaire bewegingen tegen te gaan".

122 Federaal Regeerakkoord 2025-2029, 31 januari 2025.

123 Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *BS*, 23 juli 2025.

124 Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de behandeling van een volgend verzoek om internationale bescherming, *BS*, 23 juli 2025.

125 Artikel 2 van de wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 die artikel 50, §5 toevoegt.

126 Artikel 2 van de wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 die artikel 4, §1, 5° toevoegt.

127 Wetsontwerp van 4 juni 2025 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de behandeling van een volgend verzoek om internationale bescherming, *Parl. St.*, Kamer, nr. 56 0912/001, memorie van toelichting, p. 4.

128 Vóór de invoering van de crisiswet (d.d. 14 juli 2025) werd er al geprobeerd om de opvang van personen met een M-status te beperken. Op 27 december 2024 schorste de Raad van State de instructie van staatssecretaris Nicole De Moor om geen opvang meer te verlenen aan mannelijke verzoekers met een M-status. Volgens de staatssecretaris kon Fedasil nog altijd opvang weigeren aan deze groep door middel van individueel gemotiveerde beslissingen op basis van artikel 4, §1, 3° van de opvangwet van 2007. Tussen december 2024 en februari 2025 boden 851 personen met een M-status zich aan, waarbij voor 506 personen de opvang werd beperkt op deze grond. Sinds de nieuwe Arizona-regering en vóór de inwerkingtreding van de crisiswet kregen houders van een M-status opnieuw een opvangplaats toegewezen.

129 Zie *supra* "deel cijfers".

130 Artikel 20, 5 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking), *PB* L. 180, 29 juni 2013.

131 HvJ, *Cimade en GISTI*, 27 september 2012, C-179/11, punt 56, en HvJ, *Saciri e.a.*, 27 februari 2014, C-79/13, punt 35; zie ook artikel 17 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (hierna: opvangrichtlijn 2013).

132 Artikel 21 en 23, 4, Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming, 14 mei 2024 (hierna: opvangrichtlijn 2024).

UITGELICHT: schorsingsarrest Grondwettelijk Hof 26 februari 2026[133]

In arrest nummer 23/2026 heeft het Grondwettelijk Hof artikel 50, §5 van de verblijfswet onderzocht in samenhang met artikel 4, §1, 5° van de opvangwet. Door de verruiming van het begrip "volgend verzoek" in de Belgische wet kan Fedasil opvang weigeren aan verzoekers die al een definitieve *positieve* of *negatieve* beslissing kregen in een andere lidstaat.

Het Hof stelt vast dat deze interpretatie van de ministerraad leidt tot een gelijke behandeling van personen met een definitieve positieve of negatieve beslissing met betrekking tot opvang (§B.13.1), terwijl er voor die beide categorieën verschillende niet-ontvankelijkheidsgronden bestaan en de *ratio legis* van deze procedures verschilt. Terwijl bij een definitieve negatieve beslissing wordt nagegaan of er nieuwe elementen zijn (§B.14.1), staat bij personen met een beschermingsstatus in een andere lidstaat de effectiviteit van die bescherming centraal (§B.15.1-15.2).

Het Hof benadrukt dat de procedurerichtlijn 2013/32/EU en de rechtspraak van het HvJ onvoldoende duidelijkheid bieden rond de vraag of een verzoek van een persoon die al internationale bescherming geniet kan worden beschouwd als een volgend verzoek (§B.16.1 en B.16.3).

Gelet op deze onduidelijkheid stelt het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie. Het Hof verwijst in zijn vraag expliciet naar de nieuwe asielprocedureverordening[134], wat onderstreept dat er ook onder het EU-pact onduidelijkheid bestaat over de mogelijkheid om opvang te beperken voor personen met een M-status.

Het Hof schorst vervolgens de bepalingen van de wet van 14 juli 2025 die deze categorie als "volgend verzoek" kwalificeren en daardoor een beperking van de opvang mogelijk maken. Het oordeelt dat deze maatregelen verzoekers tijdens een langere periode zonder opvang kunnen laten en hen blootstellen aan een situatie die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, met een reëel risico op ernstige en mogelijk onomkeerbare schade.

De bepalingen in kwestie werden geschorst in afwachting van het antwoord op de prejudiciële vraag, waarna er een arrest ten gronde zal worden gewezen over het beroep tot nietigverklaring.

Zoals het Grondwettelijk Hof benadrukt heeft, maken het Belgische en Europese recht een duidelijk onderscheid tussen twee situaties. Enerzijds gaat het om verzoekers die in een andere lidstaat een definitieve negatieve beslissing kregen. Wanneer zij een nieuw verzoek indienen, onderzoekt het CGVS in de ontvankelijkheidsfase of er nieuwe elementen bestaan die de kans op bescherming aanzienlijk vergroten.[135] Anderzijds gaat het om personen die al internationale bescherming genieten in een andere lidstaat. In dat geval staat niet de aanwezigheid van nieuwe elementen centraal, maar onderzoekt het CGVS in de ontvankelijkheidsfase of de toegekende bescherming nog daadwerkelijk en effectief is.[136]

Dat onderscheid is verankerd in het Belgische[137] en Europese recht[138] en blijft ook behouden in het kader van het EU-pact[139]. Zo voorziet artikel 38, §1, c) van de asielprocedureverordening in een afzonderlijke niet-ontvankelijkheidsgrond voor personen die al internationale bescherming genieten in een andere lidstaat. Voor deze categorie *kunnen* de lidstaten een verzoek niet-ontvankelijk verklaren. Voor een daadwerkelijk volgend verzoek is een niet-ontvankelijkheidsbeslissing daarentegen *verplicht* wanneer er geen nieuwe elementen worden aangebracht overeenkomstig artikel 55 van de asielprocedureverordening. Deze verschillende behandeling wijst erop dat in het EU-recht die beide situaties niet als identiek worden beschouwd.

133 GwH, arrest nr. 23/2026, 26 februari 2026.
134 Artikel 3, 19° en artikel 55, lid 2 asielprocedureverordening.
135 Overeenkomstig artikel 57/6/2 verblijfswet.
136 Overeenkomstig artikel 57/6, §3, al. 1, 3° verblijfswet.
137 Artikel 57/6, §3 verblijfswet.
138 Artikel 33 procedurerichtlijn 2013/32/EU.
139 Artikel 3, 19) en 8) asielprocedureverordening; hoewel de nieuwe asielprocedureverordening de definitie van een "volgend verzoek" verruimt, maakt zij nog altijd een onderscheid tussen verzoekers die al internationale bescherming genieten in een andere lidstaat en verzoekers die een nieuw verzoek indienen na een definitieve negatieve beslissing.

In het arrest-*Khan Younis*[140] oordeelde het HvJ dat de Duitse wetgeving verenigbaar was met de opvangrichtlijn, waarbij een verzoek om internationale bescherming als een volgend verzoek kon worden beschouwd en niet-ontvankelijk kon worden verklaard wanneer de betrokkene al in een andere lidstaat een *negatieve* beslissing had gekregen.[141] Het Hof van Justitie heeft zich evenwel nog nooit uitgesproken over de situatie waarin een verzoek wordt ingediend door iemand die eerder internationale bescherming heeft verkregen. Dat is waarom het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag heeft gesteld aan het Hof van Justitie.[142]

Zelfs als er zou worden aangenomen dat het EU-pact lidstaten de mogelijkheid biedt om opvang te beperken voor verzoekers met een M-status (zie kader p. 35), ontslaat dat de overheid niet van haar verplichting om een menswaardige levensstandaard te garanderen. Elke opvangweigering moet individueel beoordeeld en evenredig zijn.[143] Een systematische of quasi-automatische uitsluiting van verzoekers met een M-status valt moeilijk te verzoenen met die beginselen.

Deze principes werden ook bevestigd door de arbeidsrechtbank van Brussel, die verschillende opvangweigeringen schorste omdat Fedasil niet had aangetoond hoe de menselijke waardigheid werd gegarandeerd en onvoldoende rekening hield met individuele kwetsbaarheden.[144] Vijftien personen met hun gezinnen werden na de beslissing van de arbeidsrechtbank uitgenodigd voor een opvangplaats binnen het open centrum in Zaventem of een andere Dublin-terugkeerplaats.[145]

In principe diende Fedasil vanaf 2 maart 2026[146] opnieuw opvang te verlenen aan M-statushouders, in afwachting van een uitspraak ten gronde van het Grondwettelijk Hof over het vernietigingsberoep. De minister communiceerde in de pers dat opvangweigering mogelijk bleef op basis van een combinatie van rechtsgronden die al bestonden vóór de crisiswet, onder meer op grond van artikel 4, § 1, 3° van de opvangwet, dat toelaat de opvang te beperken of in te trekken in geval van een volgend verzoek.[147] Die instructie[148] werd vervolgens door de Raad van State in kortgeding geschorst[149], omdat zij de betrokken personen blootstelde aan volledige behoeftigheid.[150] Bovendien had het Grondwettelijk Hof die juridische redenering al geanalyseerd in zijn arrest en precies daarom een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie.

In juni 2026 sloot Fedasil de M-statushouders opnieuw uit van opvang, nu op basis van het EU-pact dat op 12 juni 2026 in werking trad. De Raad van State, zetelend in kortgeding, schorste evenwel opnieuw de beslissing van minister Van Bossuyt om, als gevolg van de inwerkingtreding van het EU-pact, de materiële hulp te beperken voor personen met een M-status.[151]

Zolang het Hof van Justitie zich niet heeft uitgesproken, blijft er in principe een recht op opvang voor M-statushouders vanaf het doen van het verzoek.

Ook oordeelde het Hof van Cassatie[152] al dat Fedasil de waardige levensstandaard moet toetsen bij iedere opvangbeperking. De loutere vaststelling dat de verzoeker een volgend verzoek heeft ingediend volstaat niet als wettige verantwoording voor het beperken van opvang.

In de praktijk worden de betrokkenen evenwel niet systematisch uitgenodigd voor een beoordeling van hun situatie bij de dispatching van Fedasil en worden opvangweigeringen doorgaans niet betekend. Alleen wie zich op eigen initiatief aanmeldt krijgt beperkte vragen over zijn of haar situatie voorgelegd.[153] De praktijk van opvangweigeringen blijft dan ook moeilijk verenigbaar met zowel de oude opvangrichtlijn als de vernieuwde opvangrichtlijn, die vereisen dat elke beslissing tot beperking of intrekking van opvang gebaseerd is op een

140 HvJ, *N.A.K. e.a.*, 19 december 2024, C-123/23 en C-202/23.

141 Zie ook beschikking Hof van Justitie C-36/17, *Ahmed, L.R.*, 5 april 2017, C-36/17, HvJ, *L.R.,* 20 mei 2021, C-8/20, HvJ, *Bundesrepublik Deutschland*, 22 september 2022, C-497/21, HvJ, *N.A.K. e.a.*, 19 december 2024, C-123/23, en HvJ, *M.E.O.,* 19 december 2024, C-202/23.

142 Zie hierboven.

143 Artikel 23, lid 4 opvangrichtlijn 2024; Cass. 3e k. 22 september 2025, nr. S.23.0030.N.

144 Fr. Arbrb. Brussel, 9 oktober 2025, 25/199/C.

145 Myria, Verslag Contactvergadering Internationale bescherming, 21 januari 2026, p. 38.

146 Publicatie van het arrest van het Grondwettelijk Hof in het Belgisch Staatsblad.

147 Zoals eerder ook door de voormalige staatssecretaris Nicole De Moor werd voorgehouden (zie *supra*), stelde de minister dat deze bepaling opnieuw kan worden toegepast ondanks de schorsing van de crisismaatregelen, zonder het gezag van gewijsde van het arrest van het Grondwettelijk Hof te schenden; zie N-VA, "Van Bossuyt zet opvangstop voort voor wie al bescherming heeft in de EU", 4 maart 2026.

148 Ministeriële instructie van 2 maart 2026 aan Fedasil om de materiële hulp te blijven beperken voor M-statushouders.

149 Raad van State, arrest nr. 266.219, 27 maart 2026.

150 Hoewel na het arrest van de Raad van State een gedeeltelijke re-integratie van personen met een M-status in het opvangnetwerk werd vastgesteld, bleef Fedasil in bepaalde gevallen opvang weigeren op basis van de ministeriële instructie.

151 Raad van State, arrest nr. 267.364, 8 juli 2026; de Raad van State oordeelt dat de minister van Asiel en Migratie niet aantoont dat de verzoeken van personen die al internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie "volgende verzoeken" zijn waarvoor de materiële hulp in België beperkt kan worden.

152 Cass. (3e k.), nr. S.23.0030.N, 22 september 2025.

153 Terwijl Fedasil op grond van artikel 4, § 4 opvangwet het recht op de menselijke waardigheid moet waarborgen en hier expliciet moet rond motiveren, zie Cass. 3e k., 22 september 2025, nr. S.23.0030.N; Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 18 maart 2026, p. 39.

geïndividualiseerde beoordeling waarbij er rekening wordt gehouden met de kwetsbaarheden of de bijzondere behoeften van de verzoeker.[154] Een systematische weigering van materiële hulp is dan ook niet toegestaan.

AANBEVELING

In afwachting van een antwoord op de prejudiciële vraag en om het gezag van gewijsde van het arrest van het Grondwettelijk Hof te respecteren, beveelt Myria de Belgische staat aan om een verzoek van een begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat niet te beschouwen als een volgend verzoek in de zin van het EU-recht, en op die basis de opvang te beperken.

Indien het antwoord van het HvJ op de prejudiciële vraag of het EU-recht een lidstaat toestaat een verzoek om internationale bescherming van een M-statushouder als een volgend verzoek te behandelen en bijgevolg het recht op materiële hulp te beperken of in te trekken bevestigend is, moeten er minstens een aantal basisprincipes uit de opvangwet en de vernieuwde opvangrichtlijn worden gerespecteerd: Fedasil moet de waardige levensstandaard toetsen bij elke beperking of weigering van opvang, en elke beslissing individueel motiveren, rekening houdend met het proportionaliteitsbeginsel.

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

154 Artikel 20, lid 5, van opvangrichtlijn 2013; Artikel 23, lid 4, Opvangrichtlijn 2024; en in nationaal recht in artikel 4, § 3 Opvangwet 12 januari 2007.

Dublin-overdrachten vanuit België

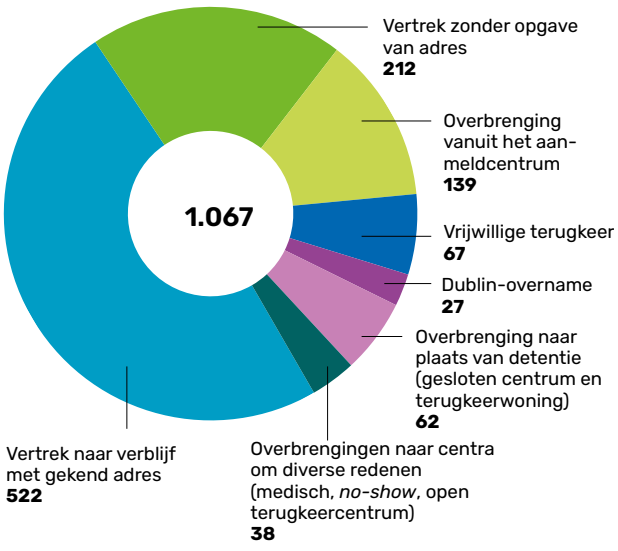
Al meerdere jaren waakt België er als "bestemmingsland" over dat verzoekers om bescherming worden teruggestuurd naar de lidstaat die verantwoordelijk is voor hun verzoek. Hoewel het niet mogelijk is om die ongeoorloofde bewegingen naar de Belgische staat exact te kwantificeren, laten de cijfers zien dat het aantal Dublin-overdrachten vanuit België hoger ligt dan in voorgaande jaren en sinds 2018 voortdurend toeneemt. Die toename betekent niet noodzakelijk dat er fors meer personen in België aankomen die onder de Dublin-overeenkomst vallen, maar weerspiegelt veeleer een politieke focus op en prioritering van het voorkomen van die secundaire bewegingen.[155] Uit cijfers blijkt inderdaad een aanzienlijk verschil tussen het aantal beslissingen tot weigering van verblijf op grond van de vroegere Dublin III-verordening enerzijds, en het aantal daadwerkelijk uitgevoerde overdrachten anderzijds,[156] wat aansluit bij de eerder geuite bedenkingen over de doeltreffendheid van het Dublin-systeem in zijn geheel. Het belang dat aan dit thema wordt gehecht heeft zich in België vertaald in de opening van een centrum dat gewijd is aan Dublin-overdrachten, het nemen van beslissingen tot verlenging van de overdrachtstermijn en tot slot het (opnieuw) organiseren van overdrachten naar lidstaten waar het risico bestaat dat de grondrechten worden geschonden.

Centrum van Zaventem

In 2022 hebben de Belgische overheden in Zaventem een open centrum voor Dublin-overdrachten geopend (hierna: centrum van Zaventem). Daar wordt er onderdak geboden aan verzoekers om internationale bescherming voor wie een andere lidstaat verantwoordelijk is en bij wie een versnelde Dublin-procedure wordt toegepast om de overdracht naar die lidstaat te bespoedigen.[157] Het centrum en de versnelde procedure worden op Europees niveau als voorbeelden geciteerd.[158] Op Belgisch niveau is minister Van Bossuyt van plan om een tweede Dublincentrum te openen.[159] Het centrum van Zaventem en de doeltreffendheid waarmee er overdrachten vanuit België plaatsvinden vormen namelijk de kern van het hierboven beschreven beleid ter voorkoming van secundaire bewegingen. In april 2026 heeft een delegatie van Myria samen met de directie van het centrum een bezoek aan de site gebracht, zonder met de personen te spreken.

Het centrum geeft zowel alleenstaande mannen en vrouwen als gezinnen onderdak. Tijdens het bezoek behoren personen die op grond van de Dublin-regeling naar Hongarije, Griekenland of Italië worden overgebracht niet tot de doelgroep van het centrum van Zaventem. Ook personen met een M-status behoren niet tot de bewoners van het centrum. De theoretische capaciteit bedraagt 224 plaatsen; de werkelijke capaciteit schommelt tussen de 100 en de 200 plaatsen.[160] Initieel zouden Fedasil en de DVZ samen voor het beheer van het centrum instaan, maar op dit moment wordt het volledig door de DVZ beheerd. Sinds de oprichting van het centrum worden er "ICAM"-coaches (*Individual case management*) ingezet. Op het moment van het bezoek van Myria waren er vier actief. Ook zijn er dagelijks ambtenaren van de Dublin-afdeling van de DVZ aanwezig.

Vertrek vanuit het centrum van Zaventem en redenen voor het vertrek

155 Het beheer van "secundaire stromen" (staatssecretaris De Moor, Beleidsnota van staatssecretaris De Moor, 28 oktober 2022, p. 31), "[wordt] de focus op snelle en effectieve terugkeer naar de verantwoordelijke lidstaat versterkt", (Beleidsnota van minister Van Bossuyt, 22 januari 2026, p. 8)

156 Van de 6.690 personen die in 2025 een beslissing tot weigering van verblijf hebben ontvangen (bijlage 26*quater*), werden er maar 1.044 Dublin-overdrachten effectief uitgevoerd (zie cijfers p. 17).

157 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 22 september 2022.

158 EC, The Dublin Roadmap in action, Enhancing the effectiveness of the Dublin III Regulation: identifying good practices in the Member States, 23 november 2023.

159 Beleidsnota van minister Van Bossuyt, 22 januari 2026; *De Standaard*, Van der Valk-hotel aan E17 wordt plots terugkeercentrum: hoe Van Bossuyt zelfs de lokale N-VA verraste, 8 juli 2026.

160 Myria, Bezoek aan het centrum van Zaventem van 6 mei 2026 (niet-openbaar).

De bovenstaande grafiek geeft een overzicht van het aantal personen dat in 2025 in het centrum is gepasseerd en van wat er na die passage met hen is gebeurd. Van de 1.067 personen die in 2025 in het centrum verbleven, hebben er 522 het centrum verlaten voor een privéwoning en hun adres meegedeeld. 212 personen hebben het centrum verlaten zonder een adres op te geven, 94 personen zijn vrijwillig teruggekeerd (27 naar een andere lidstaat; 67 naar het land van herkomst, voornamelijk Moldavië) en 62 personen zijn overgebracht naar een plaats van detentie (8 naar een terugkeerwoning; 54 naar een gesloten centrum). De andere bewoners werden overgebracht om diverse redenen (overbrenging naar een ander open centrum, Fedasil *no show*, …).

De versnelde procedure houdt in dat op de dag van de indiening van het verzoek bij Pacheco, als er na controle aanwijzingen bestaan dat een andere lidstaat bevoegd zou zijn voor de behandeling van het verzoek (met name als er een "hit"-categorie 1[161] wordt gedetecteerd), er zo snel mogelijk een datum voor een "Dublin-gehoor" wordt vastgelegd.[162] Dat gehoor vindt in principe plaats in het centrum van Zaventem. Tijdens de *intake* in het centrum van Zaventem wordt de verzoeker binnen 24 uur na zijn aankomst in het centrum door de ICAM-coaches geïnformeerd over de Dublin-procedure. Bij de registratie van het verzoek om internationale bescherming voert Fedasil een eerste medische screening uit, waarbij in het dossier wordt aangegeven of in het centrum een meer diepgaande analyse van de kwetsbaarheden moet worden verricht. In geval van een melding door Fedasil wordt bij aankomst in het centrum een medische *intake* met een verpleegkundige uitgevoerd. Er wordt samengewerkt met artsen van buiten het centrum, maar er zijn geen vaste artsen of psychologen in het centrum zelf aanwezig. Dat is betreurenswaardig, vooral omdat het bij een Dublin-procedure belangrijk is dat eventuele kwetsbaarheden snel worden doorgegeven. Er wordt een overdrachtsbeslissing genomen en zo snel mogelijk betekend, zodra het antwoord van de verantwoordelijke lidstaat is ontvangen. Dat alles heeft er in 2023 voor gezorgd dat de verwerkingstijd voor de versnelde procedure kon worden teruggebracht tot 36 dagen.[163] Op elk ogenblik tijdens het verblijf in het centrum kan een beslissing tot vasthouding worden genomen en kan de betrokkene naar een gesloten centrum worden overgebracht, als de DVZ van oordeel is dat er in de praktijk een vermoeden van onderduiken bestaat zoals bedoeld in artikel 51/5/3, §3 van de verblijfswet. De overdrachtsbeslissing kan worden gekoppeld aan een beslissing tot vasthouding, die rechtstreeks in het centrum wordt betekend (de overdracht naar een gesloten centrum wordt dan georganiseerd door het "Bureau T" van de DVZ), of in Pacheco wordt betekend.

De ICAM-coaches in het centrum dragen twee petjes. Enerzijds zijn ze verantwoordelijk voor de sociale begeleiding van personen (*intake,* medische afspraken, aanwijzing van een pro-Deoadvocaat, …). Anderzijds zijn ze vanuit hun rol als ICAM-coach ook verantwoordelijk voor het "aanklampende begeleidingstraject" in het kader van de overdrachtsprocedure.[164] Ze vallen namelijk onder de dienst "Alternatieven voor detentie"[165], hun rol bestaat erin een "geïndividualiseerde opvolging van de vreemdeling met het oog op zijn daadwerkelijke overdracht naar de verantwoordelijke lidstaat voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming" te verzekeren.[166] In dat kader voeren ze een of meerdere gesprekken met de betrokkene om hem of haar aan te moedigen de Dublin-overdracht vrijwillig te aanvaarden en uit te voeren. In 2025 hebben ICAM-coaches 2.563 gesprekken met personen gevoerd. Hun rol verschilt van die van de ambtenaren van de Dublin-cel van de DVZ, die de Dublin-gesprekken voeren, het risico op onderduiken beoordelen en beslissingen nemen over een overdracht en/of opsluiting. Die ambtenaren werken in aparte kantoren die bovendien op een andere verdieping liggen in het centrum van Zaventem. ICAM-coaches geven in principe geen informatie uit de gesprekken met de betrokkenen door aan de Dublin-cel.[167] De rol van de ICAM-coach blijft dubbelzinnig, aangezien hij verantwoordelijk is voor de sociale begeleiding van de personen, maar ook een zekere mate van druk op hen moet uitoefenen. Als de afspraken met de ICAM-coach niet worden nageleefd en/of de persoon een overdracht weigert, zijn er namelijk niet te verwaarlozen gevolgen. Als er een gebrek aan medewerking wordt vastgesteld, kan dat bijvoorbeeld leiden tot administratieve detentie en een verlenging van de termijn voor de Dublin-overdracht. **Myria stelt vast dat er verwarring bestaat over de taken van de ICAM-coach en beveelt aan om de rollen inzake sociale begeleiding en terugkeerbegeleider van elkaar te scheiden.**

161 Volgens de indeling van het agentschap EU-LISA, wijst een "hit 1" op de categorie personen die al een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend in een andere lidstaat (Bron: eurodac-statistics-report-2023.pdf).

162 DVZ, Activiteitenverslag 2022.

163 DVZ, Activiteitenverslag 2023.

164 Artikel 74/24 verblijfswet.

165 DVZ, Activiteitenverslag 2022, p. 65.

166 Artikel 74/25 verblijfswet.

167 Myria, bezoek aan het centrum van Zaventem van 6 mei 2026 (niet-openbaar).

AANBEVELING

Myria verwelkomt de oprichting van een open centrum dat specifiek gewijd is aan Dublin-overdrachten. Dankzij de versnelde procedures krijgen personen heel snel duidelijkheid over hun lot en worden ze in een vroeg stadium geïnformeerd over de implicaties van de Dublin-procedure. Myria herinnert er evenwel aan dat het streven naar snelheid geen afbreuk mag doen aan de kwaliteit en de billijkheid van de procedures. Bijgevolg beveelt Myria aan om:

- de taak van de ICAM-coaches in het centrum te verduidelijken en elke dubbele rol te voorkomen
- ervoor te zorgen dat mensen bij aankomst in het centrum een medische *intake* bij een arts kunnen doen
- juridische eerstelijnspermanenties organiseren met interveniënten (advocaten, juristen) die onafhankelijk zijn ten opzichte van de Dienst Vreemdelingenzaken, zodat de personen neutrale en onpartijdige informatie krijgen.

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Beslissingen tot verlenging van de overdrachtstermijnen

Het Europese recht legt voorwaarden en termijnen op voor de uitvoering van Dublin-overdrachten tussen de lidstaten. Zo bepaalde artikel 29, §2 van de vroegere Dublin III-verordening dat de maximale termijn voor de overdracht zes maanden moest zijn en dat die termijn tot achttien maanden kon worden verlengd als de betrokkene onderdook. De nieuwe verordening betreffende asiel- en migratiebeheer legt die maximumtermijn vast op drie jaar en breidt de gevallen uit waarin de lidstaat gemachtigd is de termijn te verlengen, meer bepaald wanneer "de betrokken persoon, of een gezinslid dat samen met de betrokken persoon moet worden overgedragen, is ondergedoken, zich fysiek tegen de overdracht verzet, er opzettelijk voor zorgt dat hij of zij niet in staat is te worden overgedragen, of niet aan de medische vereisten voor de overdracht voldoet".[168] Als de betrokkene niet binnen deze termijn (van zes, achttien maanden of tegenwoordig ook drie jaar) wordt overgedragen, vervalt de verplichting voor de verantwoordelijke lidstaat om de persoon over te nemen of terug te nemen.

Het begrip "onderduiken" blijft een feitelijke kwestie die in de praktijk soms moeilijk te beoordelen valt. De Dublin III-verordening bevatte geen definitie van het begrip "onderduiken". De rechtspraak van het HvJ heeft daarover vervolgens bepaalde verduidelijkingen gebracht, met name in het arrest-*Jawo*.[169] Bij zijn beoordeling van de verenigbaarheid van het Duitse recht met de Dublin III-verordening heeft het Hof verduidelijkt dat het begrip "onderduiken" een intentioneel element in hoofde van de verzoeker omvat en dat de autoriteiten van de lidstaten een voornemen om onder te duiken mogen vermoeden wanneer de verzoeker de hem toegewezen verblijfplaats heeft verlaten zonder de bevoegde nationale autoriteiten van zijn afwezigheid in kennis te stellen.[170] Volgens het Hof is het vermoeden van onderduiken dus afhankelijk van de vaststelling dat de betrokkene daadwerkelijk is verdwenen. De AMMR definieert onderduiken voortaan als "de handeling waarbij een betrokkene zich niet ter beschikking houdt van de bevoegde administratieve of rechterlijke autoriteiten" en somt drie niet-limitatieve gevallen van onderduiken op.[171] Eén daarvan wordt omschreven als het zich niet melden bij de bevoegde autoriteiten wanneer die autoriteiten dat vereisen. In de Belgische context rijst de vraag of het niet verschijnen op een ICAM-afspraak zou volstaan om het vermoeden van onderduiken zoals bepaald in artikel 46 AMMR te doen ontstaan. In zijn arrest waarbij bepaalde bepalingen van de "wet aanklampend terugkeerbeleid"[172] werden vernietigd, heeft het Grondwettelijk Hof zich, met het oog op de toepassing van het EU-pact in België, uitgesproken over deze hypothese.[173] Het Belgische Hof maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen vermoedens van onderduiken waarbij de betrokkene daadwerkelijk is verdwenen en

168 Artikel 46 AMMR.

169 HvJ, *Jawo*, 19 maart 2029, C-163/17.

170 HvJ, *Jawo*, 19 maart 2029, C-163/17, nr. 60-62.

171 Deze drie gevallen zijn: 1) het grondgebied van een lidstaat verlaten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten om redenen die niet buiten de controle van de betrokkene liggen; 2) het niet melden van zijn afwezigheid uit een bepaald opvangcentrum of uit een aan de persoon toegewezen verblijfszone wanneer de lidstaat dit vereist; of 3) zich niet melden bij de bevoegde autoriteiten wanneer deze autoriteiten dit vereisen.

172 Wet van 12 mei 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen inzake het aanklampend terugkeerbeleid, *BS*, 20 juli 2024.

173 GwH, arrest nr. 89/2026 van 16 juli 2026, B.24.1-B.26.10.

situaties waarin er een gebrek aan medewerking zou kunnen worden vastgesteld. Op basis van de lessen uit het voormelde arrest-*Jawo* en rekening houdend met de nieuwe bepalingen van de AMMR, oordeelt het Hof dat hoewel "(...) het gerechtvaardigd is om aan te nemen dat een persoon die de hem toegewezen verblijfplaats heeft verlaten of zich daar niet heeft gemeld, de intentie heeft zich aan de autoriteiten te onttrekken teneinde zijn overdracht te voorkomen, het gebrek aan medewerking van een persoon daarentegen niet noodzakelijk [duidt] op een voornemen om zich aan de bevoegde autoriteiten te onttrekken. Aldus is het niet redelijk verantwoord om aan te nemen dat een persoon die niet de vereiste stappen onderneemt maar op de hem toegewezen verblijfplaats blijft de intentie zou hebben om zich aan de bevoegde autoriteiten te onttrekken."[174] Volgens het Grondwettelijk Hof volstaat een eventueel gebrek aan medewerking dat in een dossier wordt vastgesteld dus niet om een vermoeden van onderduiken te rechtvaardigen. **Myria beveelt de autoriteiten aan het begrip onderduiken te interpreteren overeenkomstig de rechtspraak van het HvJ en het Grondwettelijk Hof, met dien verstande dat de rechtspraak van deze rechtscolleges relevant blijft voor de interpretatie van dit begrip, dat zowel in de Dublin III-verordening als in de AMMR voorkomt**.

Het beroep tegen een eventuele verlenging van de overdrachtstermijn is een complexe kwestie die in het Belgische recht aanleiding heeft gegeven tot talrijke ontwikkelingen. Artikel 29, §2 van de Dublin III-verordening voorzag niet dat er binnen het nationale recht in een rechtsmiddel moest worden voorzien tegen een beslissing tot verlenging van de overdrachtstermijn. Ondanks die lacune, en met toepassing van de beginselen van het administratief recht, was de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen al van oordeel dat een dergelijke beslissing een bestuurlijke beslissing vormde waartegen er beroep kan worden ingesteld, ongeacht of die al dan niet werd geformaliseerd in een schriftelijke beslissing.[175] Dankzij dat rechtsmiddel heeft de RvV al meermaals de kans gehad om zich uit te spreken over de wettigheid van beslissingen tot verlenging van de overdrachtstermijn tot achttien maanden, in het licht van de beginselen vermeld in het arrest-*Jawo*[176].

De wetgever heeft zich in 2024 in het kader van de "wet betreffende het aanklampend terugkeerbeleid" bij die rechtspraak aangesloten. Er werd daarop een nieuwe §6 toegevoegd aan artikel 51/5, lid 1 van de verblijfswet, dat de rechtsgrond vormt voor de bevoegdheid van de DVZ om een verlengingsbeslissing te nemen. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat die formalisering de Raad in staat zal stellen "een doeltreffende rechterlijke toetsing" uit te oefenen.[177]

Deze rechtsgrond voor verlengingsbeslissingen werd uiteindelijk opgeheven in de uitvoeringswet van het EU-pact.[178] Deze opheffing houdt concreet in dat de DVZ niet langer verplicht is om een formeel besluit te nemen waarin de feitelijke en juridische motieven worden uiteengezet die dat besluit rechtvaardigen. Vanuit juridisch oogpunt roept deze ontwikkeling vragen op, gezien de hierboven beschreven rechtspraak van de RvV. De RvV zou desondanks kunnen vasthouden aan zijn vaste rechtspraak, waarbij een dergelijk besluit rechten schept en derhalve kan worden aangevochten, ongeacht de formele kwalificatie. **Myria veroordeelt deze opheffing, die een stap achteruit betekent op het gebied van rechtszekerheid en juridische duidelijkheid**. Als de betrokken personen geen naar behoren gemotiveerde en betekende schriftelijke beslissing ontvangen, lopen ze het risico in een juridisch *no man's land* terecht te komen, wat in strijd is met het oorspronkelijke doel van het Dublin-systeem om juist dergelijke situaties te voorkomen. **Bovendien beperkt die opheffing, zonder afdoende rechtvaardiging, de toegang van deze personen tot een daadwerkelijk rechtsmiddel**. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft minister Van Bossuyt verklaard dat ze personen onder de Dublinregeling en personen met een M-status wil verplichten om terug te keren naar de verantwoordelijke lidstaat of de lidstaat waar ze een verblijfsrecht hebben zonder de uitkomst van het beroep af te wachten. Ze wil zo secundaire bewegingen naar België voorkomen.[179] Myria stelt evenwel vast dat er geen cijfermatige analyse of kwalitatief onderzoek is dat de stelling ondersteunt dat het toekennen of intrekken van een rechtsmiddel een *push*- of *pull*-factor vormt voor personen die de binnengrenzen van de EU overschrijden. **Minstens zouden de betrokken personen, gelet op het *ex-nunc* karakter van het beroep (zie hierboven), in het kader van het beroep tegen de overdrachtsbeslissing argumenten**

---

174 GwH, arrest nr. 89/2026 van 16 juli 2026, B.26.7

175 RvV, 8 mei 2018, nr. 203.684 en nr. 203.685; RvV, 17 december 2020, nr. 246.276 en RvV, 5 januari 2021, nr. 246.871.

176 De RvV heeft op die manier kunnen stellen dat de weigering om een verklaring van vrijwillig vertrek te ondertekenen niet gelijkstaat aan een vaststelling van onderduiking en dat het begrip onderduiken alleen van toepassing is op personen die daadwerkelijk ondergedoken zijn. (RvV (GK), arrest nr. 237.903, 2 juli 2020). De RvV heeft ook geoordeeld dat een weigering om vrijwillig naar het verantwoordelijk verklaarde land te trekken niet mag worden beschouwd als onderduiking. De RvV stelde dat het de betrokkene vrij staat ervoor te kiezen geen vrijwillige uitvoering aan het overdrachtsbesluit te verlenen wanneer hij beroep heeft aangetekend tegen het overdrachtsbesluit. (RvV, arrest nr. 281.100 van 29 november 2022, zie ook RvV, nr. 282.524, 23 december 2022).

177 Nieuw artikel 51/5/1 verblijfswet.

178 Nieuw artikel 51/5/2 verblijfswet.

179 Wetsontwerp van 30 april 2026 betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St.,* Kamer, nr. 56 1399/002, pp. 10, 43 en 100.

moeten kunnen aanvoeren tegen de beslissing tot verlenging. Dat volgt met name uit het arrest-*Shiri,* waarin het HvJ heeft verduidelijkt dat "in die omstandigheden de rechterlijke instantie waarbij een rechtsmiddel tegen een overdrachtsbesluit is ingesteld, teneinde zich ervan te vergewissen dat het betwiste overdrachtsbesluit is genomen na een juiste toepassing van die procedures, de stellingen [moet] kunnen onderzoeken van een persoon die om internationale bescherming verzoekt en die aanvoert dat bij de vaststelling van dat besluit de bepalingen van artikel 29, lid 2, van de Dublin III-verordening zijn geschonden".[180]

AANBEVELING

Myria beveelt de overheden aan het begrip onderduiken zoals dat is gedefinieerd in de AMMR te interpreteren overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Grondwettelijk Hof.
Myria herinnert eraan dat een beslissing tot verlenging van de overdrachtstermijn een rechtscheppende administratieve handeling vormt en bijgevolg vatbaar is voor beroep bij de RvV. Een dergelijk rechtsmiddel is onontbeerlijk om de rechten van de personen te waarborgen en rechtsonzekerheid te voorkomen.

MYRIA
Centre fédéral Migration

Overdrachtsbeleid ten aanzien van lidstaten met een risico op schending van artikel 3 EVRM

De Belgische staat heeft in 2025 besloten om de Dublin-overdrachten te hervatten naar twee lidstaten waar de situatie op het gebied van opvang en toegang tot de asielprocedure vragen oproept over de naleving van artikel 3 van het EVRM en het beginsel van non-refoulement. Myria beperkt zijn analyse tot Griekenland en Hongarije, zonder daarbij uitputtend te willen zijn.[181]

Een van die twee landen is Griekenland, het voornaamste land van aankomst aan de poorten van de EU. Sinds 2011 zijn de overdrachten van asielzoekers vanuit een andere lidstaat naar Griekenland krachtens de Dublin-verordening opgeschort naar aanleiding van het arrest *M.S.S. t. België en Griekenland*[182]. Ten minste sinds 2021 hebben de Belgische overheden geen bijlage 26*quater* meer afgeleverd of Dublin-overdrachten naar Griekenland uitgevoerd.[183] Op 4 april 2025 heeft de Europese Commissie een nota aan de Raad en het Europees Parlement voorgelegd over de stand van zaken inzake het migratiebeheer op het Griekse vasteland.[184] De Commissie heeft in haar mededeling een verbetering in het asiel- en opvangstelsel op het Griekse vasteland vastgesteld en ze dringt er bij de lidstaten op aan de Dublin-overdrachten te hervatten, zonder daarbij individuele garanties te vragen. Na die mededeling heeft de DVZ aangekondigd dat de Dublin-overdrachten naar Griekenland geleidelijk zullen worden hervat.[185] Op het moment van de redactie van deze katern zijn er maar enkele overdrachtsbesluiten genomen en is er nog geen enkele gedwongen overdracht naar Griekenland uitgevoerd.[186]

Vervolgens werden de Dublin-overdrachten naar Hongarije opnieuw opgestart. Die waren sinds 2016 opgeschort.[187] In december 2025 heeft de DVZ meerdere overdrachtsbesluiten genomen en uitgevoerd.[188] Die beslissingen waren gebaseerd op "individuele garanties" van de Hongaarse autoriteiten over de toegang tot de asielprocedure en een waardige opvang met huisvesting, voeding, gezondheidszorg, rechtsbijstand, daadwerkelijke rechtsmiddelen en individuele begeleiding. Heel wat organisaties hekelen niettemin de ontoegankelijkheid van de asielprocedure, de aanhoudende *pushbacks* aan

180 HvJ, *Shiri*, 25 oktober 2027, C-201/16, nr. 40.
181 Zie met name Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 20 september 2023; Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 21 januari 2026 voor overdrachten naar Kroatië; en Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 20 september 2023 voor Bulgarije.
182 EHRM, *M.S.S. t. België & Griekenland*, 21 januari 2011, verzoekschrift nr. 30696/09; HvJ, *N.S. t. Secretary of State for the Home Department*, 21 december 2011, C-411/10 & C-493/10.
183 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 20 januari 2021.
184 EC, Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de status van migratiebeheer op het Griekse vasteland.
185 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 23 april 2025.
186 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 21 januari 2026.
187 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 17 mei 2016.
188 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 19 november 2025.

de grens en het risico op indirecte terugdrijving in het geval van een overdracht naar Hongarije.[189] Myria stelt vast dat de Belgische staat de Dublin-overdrachten toch heeft hervat, ten koste van de grondrechten van de betrokkenen, ondanks die goed gedocumenteerde problematieken en de zoveelste veroordeling door een Europese rechterlijke instantie.[190] Individuele waarborgen zijn een factor waarmee er rekening moet worden gehouden, maar op zichzelf volstaan die niet om alle risico's te beperken. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in het kader van een uitleveringszaak aangestipt dat "diplomatieke waarborgen een sterk diplomatiek engagement vormen, maar op zichzelf niet volstaan om een toereikende bescherming tegen het risico op slechte behandelingen te garanderen".[191] Volgens die rechtspraak mag de Belgische staat zich niet uitsluitend baseren op individuele garanties om elk risico op schending van artikel 3 van het EVRM bij een overdracht naar Hongarije uit te sluiten. In plaats daarvan moet hij zich baseren op een gedetailleerde, actuele en individuele risicoanalyse. Op zijn minst moet België na de overdracht nagaan of de garanties daadwerkelijk worden nageleefd, wat momenteel niet het geval lijkt.[192]

AANBEVELING

Myria roept de Belgische staat op tot grote voorzichtigheid alvorens de Dublin-overdrachten te hervatten naar lidstaten waar het asiel- en opvangsysteem mogelijke systemische tekortkomingen vertoont, en om na te gaan of de eventuele vastgestelde verbeteringen duurzaam zijn.

Myria moedigt de Belgische overheden aan om na de overdracht toe te zien op de naleving van de individuele garanties die de autoriteiten van een andere lidstaat hebben geboden, aangezien die garanties anders hun nuttig effect dreigen te verliezen.

MYRIA
Centre fédéral Migration

Conclusies

De ontwikkelingen in 2025 en in 2026 tonen aan dat de strijd tegen secundaire bewegingen de voorbije jaren is uitgegroeid tot een speerpunt van het Belgische en het Europese migratiebeleid. Deze tendens blijkt uit meerdere ontwikkelingen die in deze katern aan bod kwamen.

Op Europees niveau wordt deze evolutie versterkt door het EU-pact. De uitbreiding van Eurodac en de interoperabiliteit van databanken moeten de traceerbaarheid van verzoekers vergroten en toelaten om secundaire bewegingen beter te detecteren. Tegelijk worden afschrikkingsmechanismen uitgebreid en dreigt het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel bijkomend onder druk te staan, onder meer door verkorte beroepstermijnen, versnelde procedures en uitzonderingen op het "recht om te blijven". Hoewel het EU-pact tegelijk inzet op een solidariteitsmechanisme tussen lidstaten, kiezen veel lidstaten (waaronder België) voornamelijk voor financiële bijdragen in plaats van een effectieve herverdeling van verzoekers.

Deze Europese beleidskeuzes werken door op nationaal niveau. Zo tonen de Belgische maatregelen ten aanzien van M-statushouders hoe secundaire bewegingen alsmaar nadrukkelijker worden ontmoedigd via procedurele beperkingen en beperkingen van opvang. Ook de opening van het Dublin-centrum in Zaventem, de hervatting van Dublin-overdrachten naar lidstaten zoals Griekenland en Hongarije, evenals de verlenging van de Dublin-overdrachtstermijnen illustreren de toenemende focus op controle en handhaving binnen het Europese en het Belgische migratiebeleid.

189 Hungarian Helsinki Committee, AIDA & ECRE, Country report on Hungary – Update on 2025, mei 2026; US department of State, 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Hungary, 12 augustus 2025; Human rights watch, World report 2026 – Hungary.

190 EHRM, *H.Q. en anderen t. Hongarije*, 24 september 2025, verzoekschrift nr. 46084/21, 40185/22 en 53952/22.

191 EHRM, *Compaoré t. Frankrijk*, 7 december 2023, verzoekschrift nr. 37726/21, al. 98 en de daarin vermelde rechtspraak.

192 Myria, Verslag van de Contactvergadering Internationale bescherming, 20 mei 2026.

Deze evolutie past binnen een verschuiving van een beschermingsgericht naar een meer controlegericht model.[193] Hoewel er vanuit het standpunt van de overheid begrijpelijke redenen zijn om in te grijpen op secundaire bewegingen, dringt ook een bredere analyse zich op. Het discours rond "asielshoppen" suggereert dat verzoekers rationeel en opportunistisch verschillende lidstaten "uitkiezen" om maximale voordelen te krijgen. Dat narratief negeert evenwel structurele tekortkomingen, individualiseert de verantwoordelijkheid en legitimeert restrictieve maatregelen.[194]

Hoewel praktijken van shoppen en misbruik bestaan, worden secundaire bewegingen vaak ook gedreven door tekortkomingen in de eerste lidstaat, zoals inadequate opvangomstandigheden, gebrek aan toegang tot huisvesting, werk of onderwijs, racisme, geweld en administratieve obstakels (***push*-factoren**). Tegelijk spelen factoren in de bestemmingsstaat eveneens een rol, zoals de aanwezigheid van familie of sociale netwerken, betere integratiekansen en toegang tot bescherming en rechten (***pull*-factoren**).[195]

Onderzoek toont bovendien aan dat afschrikking via repressieve beleidsmaatregelen maar een beperkte impact heeft.[196] Verzoekers hebben vaak maar een beperkt en fragmentarisch zicht op het asiel- en opvangbeleid van specifieke lidstaten, waardoor beleidsverstrengingen nauwelijks een sturend effect hebben op hun reisbeslissingen.[197]

Wat als "asielshoppen" wordt bestempeld is vaak een zoektocht naar effectieve bescherming. Deze focus mag de aandacht niet afleiden van de concrete inhoud en de effectiviteit van de bescherming, een aspect dat in het debat vaak onderbelicht blijft. Het asielrecht beperkt de verplichtingen van staten immers niet tot de toekenning van een louter formele beschermingsstatus of een verblijfsrecht, maar vereist dat zij, in overeenstemming met hun internationale verplichtingen, zorgen voor een daadwerkelijke en doeltreffende bescherming.[198] Alleen dan kan het asielbeleid opnieuw in overeenstemming worden gebracht met zijn fundamentele doel: bescherming bieden aan wie daar recht op heeft, met respect voor de menselijke waardigheid en de rechtsstaat.

---

193 S. Peers, 2024, The new EU asylum laws: taking rights half seriously; G. Campesi, "The coercive control of human mobility in Europe: a criminological reading of the EU Pact on Migration and Asylum", 10 maart 2025.

194 Zie o.a. S. Carrera, M. Stefan, R. Cortinovis, Problematising asylum seekers' secondary movements and their criminalization in the EU, december 2019, p. 4; D. Thym, Secondary Movements: Lack of Progress as the Flipside of Meagre Solidarity, 3 oktober 2024; S. Peers, The new EU asylum laws: taking rights half-seriously, 2024; G. Campesi, "The coercive control of human mobility in Europe: a criminological reading of the EU Pact on Migration and Asylum", 10 maart 2025.

195 CEASEVAL, *Research on the Common European Asylum System, Secondary Movements*, augustus 2019; Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken, Secundaire migratie van asielzoekers in de EU, november 2019; S. Carrera, M. Stefan, R. Cortinovis, Problematising asylum seekers' secondary movements and their criminalization in the EU, december 2019, pp. 6-8; UNHCR, Guidance on Responding to Irregular Onward Movement of Refugees and Asylum-seekers, september 2019; EMN study, Secondary movements of beneficiaries of international protection, september 2022; D. Thym, Secondary Movements: Lack of Progress as the Flipside of Meagre Solidarity, 3 oktober 2024; *Moustique*, Politique migratoire: durcir les règles suffit-il vraiment à réduire les arrivées? "Une personne qui fuit se soucie peu des débats politiques", 30 april 2026.

196 UNHCR, Guidance on Responding to Irregular Onward Movement of Refugees and Asylum-seekers, september 2019; Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken, Secundaire migratie van asielzoekers in de EU, november 2019; A. Chemin, Immigration: "le mythe de l'appel d'air", 26 januari 2023; *Moustique*, Politique migratoire: durcir les règles suffit-il vraiment à réduire les arrivées? "Une personne qui fuit se soucie peu des débats politiques", 30 april 2026 ; H. Van Doorslaer en N. De Cock, Waarom het 'strengste asiel- en migratiebeleid ooit' de democratie ondergraaft, april 2026.

197 Zie o.m. CEASEVAL, *Research on the Common European Asylum System, Secondary Movements*, augustus 2019; UNHCR, Guidance on Responding to Irregular Onward Movement of Refugees and Asylum-seekers, september 2019; Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken, Secundaire migratie van asielzoekers in de EU, november 2019; Moustique, Politique migratoire: durcir les règles suffit-il vraiment à réduire les arrivées? "Une personne qui fuit se soucie peu des débats politiques", 30 april 2026.

198 Verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen; UNHCR Handbook on procedures and criteria for determining refugee status and guidelines on international protection, februari 2019; HvJ, *QY t. Bundesrepublik Deutschland*, C-753/22, 18 juni 2024, §52-55.

Takeaways

Tijdelijke bescherming voor personen uit Oekraïne

België heeft in 2025 **8.756 attesten tijdelijke bescherming** afgeleverd aan personen die de oorlog in Oekraïne ontvluchtten (13.277 in 2024).

Het aantal beslissingen tot weigering van tijdelijke bescherming is gestegen en vertegenwoordigt 27% van alle beslissingen in 2025.

Internationale bescherming

Verzoeken om internationale bescherming

Het aantal eerste verzoeken om internationale bescherming **in België** is met **17% gedaald**: 27.574 personen in 2025 tegenover 33.146 in 2024. Deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan Syriërs en Palestijnen.

Top 3: Palestijnen, Eritreeërs en Afghanen zijn de drie voornaamste nationaliteiten onder de personen die in 2025 een eerste verzoek om internationale bescherming in België hebben ingediend.

Het aantal eerste verzoeken om internationale bescherming **binnen de EU-27** is met **27% gedaald.**

In 2025 konden er **7.015 personen niet worden opgevangen** op de dag dat hun verzoek om internationale bescherming werd geregistreerd.

Beslissingen over verzoeken om internationale bescherming

De beschermingsgraad is gedaald in België, van 47% in 2024 naar 28% in 2025.

Het aantal toekenningen van internationale bescherming is afgenomen: 9.014 begunstigden in 2025 tegenover 16.528 in 2024, van wie 375 niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's).

Het aantal niet-ontvankelijkheidsbeslissingen is toegenomen. In het geval van die gelinkt met een "M-status" (personen die al in een andere EU-lidstaat internationale bescherming hebben gekregen en een asielaanvraag indienen in België) is het aantal tussen 2024 en 2025 zelfs vervijfvoudigd. 77% van die niet-ontvankelijkheidsbeslissingen betreft Palestijnen.

Focus op de strijd tegen secundaire bewegingen

- België heeft, als bestemmingsland voor personen die internationale bescherming zoeken binnen de EU, in zijn migratiebeleid een speerpunt gemaakt van de strijd tegen secundaire bewegingen. Concreet heeft het daartoe maatregelen genomen die de opvang van personen met een M-status moeten beperken en ervoor dienen te zorgen dat die dossiers prioritair worden behandeld bij het CGVS. Ook de effectieve uitvoering van de Dublin-overdrachten vanuit België is een prioriteit voor de nationale overheden en verscheidene maatregelen werden genomen in dat kader: de opening van het centrum van Zaventem, beslissingen tot verlenging van de termijn voor Dublin-overdrachten, en de hervatting van overdrachten naar lidstaten waar er een niet te verwaarlozen risico bestaat dat de grondrechten van verzoekers om bescherming worden geschonden.
- Myria analyseert al die nationale ontwikkelingen in het licht van de grondrechten en stelt vast dat het beschermingsniveau is afgenomen ten gunste van een meer dwingende aanpak van ongeoorloofde migratiestromen.
- Ook de strijd tegen secundaire bewegingen staat centraal in de bepalingen die in het kader van het EU-pact werden aangenomen. De uiteenlopende bepalingen worden toegelicht en Myria komt tot de conclusie dat het preventie- en afschrikkingsmechanisme voor secundaire bewegingen versterkt is. Voorts stelt Myria vast dat België, bij de afwegingen die zijn gemaakt rond de tenuitvoerlegging van het EU-pact, heeft gekozen voor een restrictieve benadering en de uitoefening van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel beperkt.

AANBEVELINGEN

Myria stelt vast dat in de maatregelen die op Europees en Belgisch niveau zijn genomen er meerdere beperkingen zijn op de uitoefening van de grondrechten voor personen die zich vestigen in een andere lidstaat dan de lidstaat die verantwoordelijk is voor hun asielaanvraag of die hun internationale bescherming heeft verleend. Myria herinnert eraan dat die beperkingen niet mogen worden toegepast ten koste van de uitoefening van deze grondrechten, en meer bepaald het recht op asiel en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel.

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Het verslag Migratie in cijfers en in rechten informeert elk jaar over de actualiteit van de migratiestromen en het eerbiedigen van de grondrechten van vreemdelingen.

Myria
Victor Hortaplein 40 • 1060 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

www.myria.be
@MyriaBe
@myria.be
www.facebook.com/MyriaBe
www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

V.U.: Koen Dewulf, Directeur van Myria - Victor Hortaplein 40 • 1060 Brussel - www.myria.be - myria@myria.be - november 2026